

Tidligere rektorkandidat
raser mot regelbrudd:
– Valgets tid
er over på
Universitetet

Nyhet side 8 og 9

UGANDA ETTER «HOMOLOVEN»:
Homofile studenter
redde for å gå ute

Omverden side 12 og 13

UiOs beste foreleser,
Jo Klaveness:

– En skal ikke ta
seg selv så høytidelig
som akademiker

Nyhet side 9

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 16 | www.universitas.no | onsdag 14. mai 2014

Skolepengene til himmels

■ Prisene på BI-bachelorene har økt med opptil 70 prosent på ti år, mens konsumprisindeksen har økt med 20.

■ – Jeg har sett noen Porscher i kjelleren, så jeg tror ledelsen har det ganske ok, sier student Jon Stian Eide (til høyre).

Nyhet side 4 og 5

SPLITTA OM TILBAKEMELDINGER:

Foreleserne:
Fornøyde
Studentene:
For dårlig

Nyhet side 6 og 7

Lama-drama

Fredssnakk i Storsalen,
opprør utenfor.

Kultur side 14 og 15

redaktør: **Anne Fougner Helseth**
annefhe@universitas.no 922 13 188

redaksjonsleder: **Are W. Sandvik**
arews@universitas.no 415 22 929

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Thorbjørn Kringlebotn**

magasinredaktør: **Solveig N. Langvad**

MENINGER

På tide med et aldri så lite, lokalt studentopprør

Du skal kanskje være spesielt interessert for å engasjere deg i en prorektors avgang, sånn i utgangspunktet. Ved Universitetet i Oslo har universitetsstyret og valgstyret imidlertid klart å koke ihop en suppe så fullspekket med saftige ingredienser at Ruth Fjelds brå avgang forrige uke – og aller mest de nevnte styrers håndtering av saken – i stadig større grad fortøner seg som en gryende skandale.

For bak den opprinnelige meldingen i Uniforum om at Fjeld gikk fordi hun ikke var «tilstrekkelig inne i rektoratets oppgaver», ser det ut til å skjule seg relativt stor forvirring. I ukas Universitas forteller Fjeld selv at hun slett ikke er sikker på om hennes begrunnelse er ensbetydende med at det ikke var «universitetspolitiske uoverensstemmelser» som gjorde at hun trakk seg – en konklusjon som UiO var snar til å trekke. Når nettopp dette fraværet av universitetspolitiske grunner brukes som et av hovedargumentene for helt bevisst å blåse en lang marsj i valgreglementet – for dermed å unngå det nyvalget av både prorektor og rektor situasjonen etter reglene fordrer – ja, da er det ikke rart studentene raser. Hemmelighold fram til styremøtet er blant faktorene som ikke gjør saken noe bedre.

Gjennom årene har Universitas brakt utallige saker om diverse varianter av regelrytteri ved UiO. Særlig ved Det medisinske fakultet har vi flere eksempler på at rigid reglementsoverholdelse har rammet studenter hardt. Det setter universitetsstyrets frimodige skroting av eget reglement i et ekstra grelt lys. Vi behøver neppe å minne om hva den kalles, styreformen i land der regler er noe som bare gjelder for allmuen, mens de mektigste er hevet over loven.

Studenter ved Universitetet i Oslo kan i det minste være stolte over at deres to representanter i styret brukte sin stemme til å gå imot hele den tvilsomme manøveren. Det ser imidlertid ikke ut til å ha vært nok, og spørsmålet er hva studentene nå kan og bør gjøre for å vise at dette er et demokratibrudd som rett og slett ikke kan tolereres. Det virker mildt sagt langt fra sikkert at det er tilstrekkelig med den «diskusjonen» en av de innstilte studentrepresentantene varsler i ukas avis. I stedet bør studentenes nåværende styrerepresentanter vurdere å gå imot den klissete merkelappen som «generasjon lydig» og trekke seg i protest.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

SiOs røde tall gjemmer seg
bak en hjemmesneakra policy.

Temmelig hemmelig

Kommentar

Thorbjørn Kringlebotn Borlaug,
nettredaktør i Universitas

For to uker siden ble det kjent at Student-samskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) kjøper SATS Vulkan. Tidligere i år solgte SiO bokkjeden Akademika – for en ukjent sum. Videre kunne man i sist ukes Universitas lese at SiOs samlede gjeld har nådd skyhøye 2,7 milliarder kroner. Dette er saker som i stor grad angår hovedstadens studenter, men hvor beslutningsprosessen likevel foregår i det skjulte. Det er på høy tid at SiO omfattes av offentlighetsloven.

Offentlighetsloven gir innsynsrett i så godt som alt som er offentlig i Norge, og bare unntaksvis kan dokumenter og møter unntas offentligheten. Hensikten er å styrke demokratisk deltakelse

i befolkningen og sikre transparens i maktapparatet. Studentsamskipnaden er en selveid stiftelse og svarer dermed ikke direkte til et departement

på en måte som innebærer at SiO må forholde seg til offentlighetsloven. Som det «nest beste», og for pragmatismens skyld, ble det derfor vedtatt en såkalt «åpenhetspolicy» for noen år siden. Den skal sikre studenter en viss innsikt i hva som gjøres med pengene vi legger inn i SiO. Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) har i flere år debattert løsningen og har ved flere anledninger uttrykt et ønske om at SiO skal være omfattet av offentlighetsloven. Det er det flere grunner til.

For det første finansierer studentene SiO gjennom semesteravgiften. Samskipnaden er et felleseie for alle studenter. De skal legge til rette for studenters velferd, men med noen klare rammer: Studenter skal være i styret, og alt SiO gjør, skal

komme studentene til gode. Når samskipnaden så langt på vei er knyttet til studenters tilstedeværelse, er det rart vi ikke får mer innsikt i hva som gjøres.

For det andre gir ikke SiOs «åpenhetspolicy» mulighet til å klage til andre instanser.

Dersom man får avslag på forespørsel om innsyn i dokumenter, har man kun ett klageorgan å forholde seg til, nemlig SiO selv. I tilfeller der

«Når studentsamskipnaden langt på vei er knyttet til studenters tilstedeværelse, er det rart vi ikke får mer innsikt i hva som gjøres»

Øyeblikket

av **Matthis Kleeb Solheim**

Lamalue: Dalai Lama tok gledelig i bruk russelua han ble tilbudt av elever fra Oslo handelsgymnasium da han besøkte Fredssenteret 9. mai.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

offentlighetsloven gjelder, ville klageorganet naturligvis vært eksternt, som for eksempel fylkesmannen er for kommuner. Med SiO er det som om man skulle klaget på en eksamenskarakter og fått ny vurdering av samme sensor som satte karakteren i utgangspunktet.

For det tredje kan ikke SiO skylde på konkurransehensyn. Noe fratas offentligheten av hensyn til konkurranse situasjoner, og i SiOs tilfelle vil det ved flere anledninger være aktuelt å kunne ha et visst lokk på saker. Men slike saker vil uansett kunne «beskyttes» med

hjemmel i offentlighetsloven. Når samskipnaden i tillegg blir storstilt, er det ikke for mye forlangt å få innsyn i for eksempel røde tall.

Studentsamskipnaden ligner svært mye på andre offentlige organer. Samskipnadene reguleres av en egen lov og står under tilsyn av Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen. Det vil muligens gjøre liten forskjell å faktisk måtte forholde seg til offentlighetsloven, kontra en egen «hjemmesneka» policy. Men når studentsamskipnadene er så nært beslektet med andre «vanlige» offentlige or-

ganer, er det nok en gang vanskelig å forstå hvorfor ikke samskipnadene er omfattet av offentlighetsloven.

I en tid hvor hendelser og forandringer knyttet til SiO og dets mandat blir mye diskutert, senest eksemplifisert med de tre sakene hittil i år, er det vanskelig å se for seg en fruktbar diskusjon uten at studentene kan være med på den. Starten på å invitere studentene inn må bestå i å åpne opp SiO i enda større grad enn i dag, ved å endelig føye samskipnaden under offentlighetsloven.

t.k.borlaug@universitas.no

Bakpå nyhetene

« Universitetet i Bergen (UiB) utnevnte lørdag statsminister Erna Solberg til æresalumn. Utnevnelsen ble offentliggjort lørdag på UiBs første Alumnusdager. Solberg er universitetets første æresalumn, en hedersbetegnelse til en tidligere student.
– Jeg har et sterkt og varmt hjerte for Universitetet i Bergen. I alle de årene jeg har vært stortingsrepresentant, har jeg ofte lent meg både på fagmiljøet og kunnskap jeg har fått fra Universitetet i Bergen, sier Erna Solberg i en videohilsen som ble vist under Alumnusdagene.

Ikke uviktig studentrapport-arbeid, altså? Fra saken «Solberg hedret av UiB» i Tidens Krav, 12.05

« En av mange som tog med sig gratis kondomer var Sergio Salinas, 23-årig student från Mexico.
– Jag tycker att det här är något bra. Ibland är killar lite lata och går inte och köper kondomer, så det är bra att man delar ut dem gratis, säger han.

Antakeligvis bare på grunn av latskap. Fra saken «Gratis kondomer til studenter» i Borås Tidning, 13.05

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Cambridge

The Harvard Crimson

The University Daily since 1873

As a university community we need to do better in handling matters of religious import. It is not enough to say that Harvard is a secular institution... We need to have, on occasion, difficult discussions that necessarily involve matters of faith and faithful practice... After the lawyers have spoken and free speech has been reaffirmed, and after we all agree that much is to be learned from the history of our religions, we still need to be able to talk together about the sometimes difficult reality of living religion at Harvard.

Lund

LUNDAGÅRD

Lundagård - Lundas studentavis

Det behöver fortsatt bli billigare och enklare att bygga. Regeringens beslut att hålla fast vid tillgänglighetskravet för samtliga nybyggen är beklagligt för alla som letar någonstans att bo. Likväl är det minst lika beklagligt att oppositionspartierna verkar säga en sak och göra en helt annan.

Bergen

STUDVEST

Hvorvidt Vigmostad & Bjørke klarer å holde Studia i live, er det fullt og helt studentene som bestemmer. Dersom de vil ha en bokhandel på campus, må de handle på Studia. Så enkelt er det. Hvis ikke spør det hvor lenge en kommersiell aktør opprettholder driften for velferdens skyld, slik som SiB ville gjort dersom de hadde fortsatt på eiersiden. Da er det nettet som er vinneren...

New York

COLUMBIA SPECTATOR

New York is nothing if not a cliché. It's nothing if not the brunt of your standard American joke or the tragic paradise that is both the object of lust and subject of hatred. It's yellow cabs, the Empire State Building, long train rides, and frustrating commutes. It's paying the high cost of living, eating at the best corner deli, and scrambling for a job.

Følg oss

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

For oppdaterte studentnyheter.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@universitas.no

nyhetsredaktør:
geirmoln@universitas.noGeir Molnes
993 35 518

NYHET

Internasjonal anerkjennelse til BI

TRIPLE CROWN: På mandag ble det klart at BI får status som en såkalt «Triple Crown»-skole. Høyskolen har nå sikret seg alle de tre mest anerkjente akkrediteringene en Handelshøyskole kan ha, melder Dagens Næringsliv.

– Vi er i renommébransjen. Der er skolerangeringer og akkrediteringer hovedpilarene, sier BI-reaktor Tom Colbjørnsen til DN Talent. Den siste akkrediteringen er

gitt av amerikanske AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business). Høyskolen har også oppfylt kriteriene til EQUIS (European Quality Improvement Systems), og AMBA (The Association of MBAs). Dermed er BI med i et eksklusivt selskap av handels- høyskoler med trippel akkreditering, som går under betegnelsen «triple crown». Det var rundt 70 slike skoler i 2013, melder DN.

Flere boliger på Sogn studentby

20 MILLIONER: Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus får full finansiering av fortettingssprosjektet på Sogn Studentby. Det var statssekretær Bjørn Haugstad som offentliggjorde nyheten på Sogn studentby mandag 12. mai. Samskipnaden får 20 millioner kroner til prosjektet.

– Sogn studentby er like populær i dag som for 60 år siden, og det er fremdeles stor mangel på studentboliger i Oslo, sier Lisbeth Dyrberg, administrerende direktør i SiO.

Det er i perioden 2012 til 2014 bygget 307 nye boliger på Sogn, hvor de siste 78 ble ferdigstilt i april i år. Sogn Studentby får med dette i alt 1548 studentboliger.

FOTO: SiO

Nostalgisk snorklipp: Lilian Blix Vesterkjær, som bodde i Sogn studentby da studentbyen ble åpnet til OL i 1952, klippet snoren til de nye studentboligene sammen med leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus, Kaia Marie Rosseland.

Universitas korrigerer

Universitas skrev forrige uke at SiOs siste storkjøp, SATS Vulkan, har gått i underskudd siden senteret åpnet. SATS opplyser imidlertid at senteret har gått med overskudd siden åpningen. Vi beklager feilen.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 10, 1989

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Med alminnelige skolekunnskaper i språk tror mange de skal greie seg bra overfor utlendinger – helt til det viser seg at de hverken kan snakke så de blir forstått, eller skjønne det utlendinger sier. For å snakke med utlendinger må de ha lært språket på samme naturlige måten som utlendingen selv har lært sitt språk.

Annonse i Universitas nr. 8, 1964

Priseksplosj

De som vil gå på privatskole, må stadig låne mer. Samtidig tjener skolene mer enn noen gang tidligere.

Utdanning

tekst Cecilie Storbråten Gjendem
foto Birte Nystad Magnusson

Inne på BI er kantine stappfulle. Ved flere av bordene har studentene satt seg sammen og blar raskt i tykke bøker. Ved inngangen står studentene Jon Stian Eide (23) og Andre Trankalis (24) og snakker lavt. Begge er meget klar over at de betaler mer enn de fleste andre norske studenter for bacheloren de jobber med å ta.

– At skoleprisene er såpass høye her, gjør jo at vi er lutfattige hele tiden. Jeg tror en skole som har over 100 millioner i pluss på driftsresultatet, sikkert ikke hadde lidd av å kutte noe på prisene sine, sier Eide til Universitas.

Stor økning

De siste ti årene har prisene på utdanning ved flere privatskoler steget langt mer enn de generelle prisene i Norge. I 2004 kostet det 107 700 kroner å ta en bachelor i Markedsledelse ved BI. Nå koster samme utdanningen 182 600 kroner. Det er en økning på 70 prosent. Resten av utdanningene ved BI har hatt en prisøkning på over 30 prosent, altså godt over konsumprisindeksen som i april hadde steget med 20 prosent sammenlignet med samme måned i 2004.

– Vi får jo absolutt mye bra for de pengene vi betaler, bygget

er fantastisk og biblioteket er det det beste jeg noen gang har sittet på, sier Eide.

– Men jeg har sett noen porscher i kjelleren, så jeg tror ledelsen her har det ganske ok, legger han til og ler.

Ikke alene

BI er langt fra den eneste privatskolen som har skrudd opp prisene og dermed også inntektene de siste ti årene. Jevnt over har alle de største privatskolene økt prisene sine med over 30 prosent. Westerdals har økt prisene på de fleste av utdanningene sine med 43 prosent, mens NITH har økt prisene med 42 prosent. Divisjonsdirektør Jens Petter Tøndel ved BI avviser at skolen har økt prisene sine spesielt mye de siste ti årene, og peker på at skolen må holde tritt med kostnadsutviklingen – som altså har vært på 20 prosent i samme tiårsperiode som BIs prisøkning har

vært på 30 prosent.

– Sett i forhold til studieavgifter internasjonalt ligger BI på et lavt nivå. I England tar til og med offentlige universiteter og høyskoler studieavgifter som ligger 50 prosent over BIs, skriver han til Universitas i en epost.

Videre legger han til at det er økte lønnskostnader som hovedsakelig har drevet skolens kostnader opp de siste ti årene.

– 65 prosent av BIs kostnader er lønnskostnader som må tas hensyn til ved økning i studieavgiftene. Dette medfører at lønnsøkning vektas sammen med konsumprisindeksen når vi foretar prisjusteringer, sier Tøndel.

Han mener at både studentene og samfunnet er tjent med at privatskolene beregner prisene sine slik de gjør i dag.

Skeptisk

Espen Haugen er leder i BIs studentorganisasjon og påpeker at BI setter sine studieavgifter på studier ut fra både kostnadsmessige hensyn og markedsmessige forhold.

– Jeg er imidlertid skeptisk til at det er forskjellig prisvekst på de ulike studieretningene på BI. Jeg mener at det er vanskelig å forsvare større forskjeller her, spesielt på bachelornivå, sier studentlederen til Universitas.

– Trenger god forklaring

Han understreker at BI er en stiftelse, og at alt overskuddet derfor

går til forskning og videre utvikling av skolen, i tillegg til at den generelle lønnsveksten i sektoren er med på å dra skolens kostnader opp.

– Når det er sagt, skal BI ha meget god begrunnelse for hvorfor de har en vesentlig høyere prisvekst enn

andre private utdanningsinstitusjoner, hvis opplysningene dine stemmer, sier Haugen.

I skoleåret 2011/2012 tok studentene ved private høyskoler i snitt opp 113 000 kroner i studielån – drøye 30 000 kroner mer enn studentene ved offentlige skoler, ifølge tall fra Lånekassen.

Går i pluss

En gjennomgang Universitas har gjort av de største private høyskolene i Oslo, viser at alle de største skolene går med overskudd, samtlige har også økt inntektene sine i løpet av det siste året. Handels-

Kjip: BI-studentene Andre Trankalis (t.v.) og Jon Stian Eide synes det er litt urettferdig at BI øker prisene sine mer enn andre skoler.

høyskolen BI håvet inn rekordhøye 1,35 milliarder kroner i 2013. Det er nesten 500 millioner kroner mer enn skolen tjente i 2004. Også driftsresultatet til skolen økte med 35 millioner kroner til 134 millioner kroner.

Doblet inntektene

Campus Kristiania på sin side har doblet inntektene sine siden 2004 til 384 millioner kroner i fjor. Skolen hadde et driftsoverskudd på 15,9 millioner kroner i fjor. Også Westerdals og NITH kunne vise til solide pluss på bunntinjen.

– Hver eneste krone pløyes tilbake til samfunnsoppdraget vårt, som er forskning, undervisning og formidling. Og det er hyggelig å kunne sende våre faglige medarbeidere til forskningskonferanser og seminarer til utlandet, sier rektor Trond Blindheim ved Markedshøyskolen, som er en del

on på privatskolene

av Campus Kristiania. Blindheim understreker at Markedshøyskolen ikke har skrudd opp prisene like mye som de andre privatskolene. Campus Kristiania har i snitt skrudd opp prisene sine med 32 prosent de siste ti årene.

Både Campus Kristiania og Handelshøyskolen BI er organisert som stiftelser, noe som betyr at de ikke har lov til å gjøre profitte på utdanningen.

Urettferdig

Haugen mener imidlertid at staten også må ta ansvar for privatskoleelevenes utgifter. Han mener dagens system skaper en lite heldig situasjon.

– Studenter ved private utdanningsinstitusjoner sitter igjen med vesentlig høyere studielån enn studenter ved offentlige skoler. Det er selvfølgelig ingen heldig situasjon, selv om pengene blir

investert i en god og solid utdanning, sier Haugen.

Han mener det må skje en endring i studiestøtteordningen for studenter ved privatskoler slik at en større del av tilleggslånet til studieavgifter kan gjøres om til stipend dersom eksamen er bestått innen normert tid.

– Norge har dessverre en dårlig likestillingspolitikk for studenter. Slik situasjonen er i dag, er studenter fra private utdanningsinstitusjoner ikke like mye verdt som de fra den offentlige, sier Haugen.

På BI tar student Eide farvel med kompisen og svinger et bein over sykkelen sin.

– Det positive er at en master fra BI er godt ansett i næringslivet, så mest sannsynlig får vi jo en godt betalt jobb når vi er ferdige her, sier han og lar sykkelen trille gjennom svingdørene og ut i regnet.

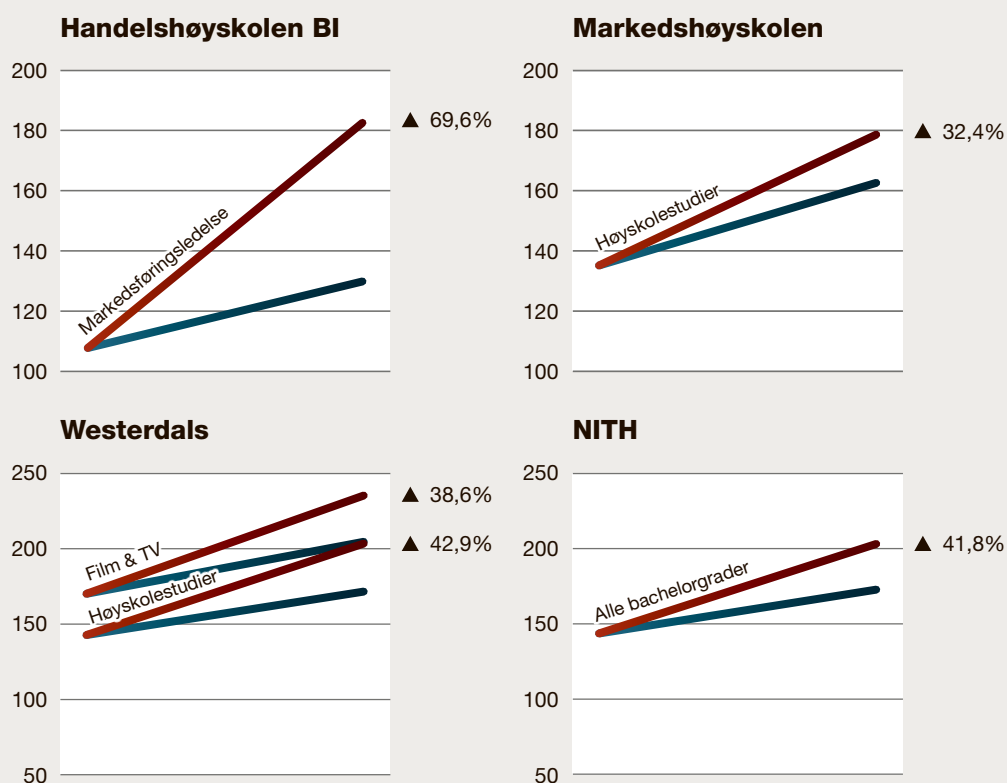
cecilsg@universitas.no

Så mye øker skolepengene

Kilder: Statistisk sentralbyrå, lærestedenes egne tall

Grafene viser utviklingen i studieavgift for utvalgte bachelorgrader fra 2004 til 2014. Tallene er gitt i tusen kroner.

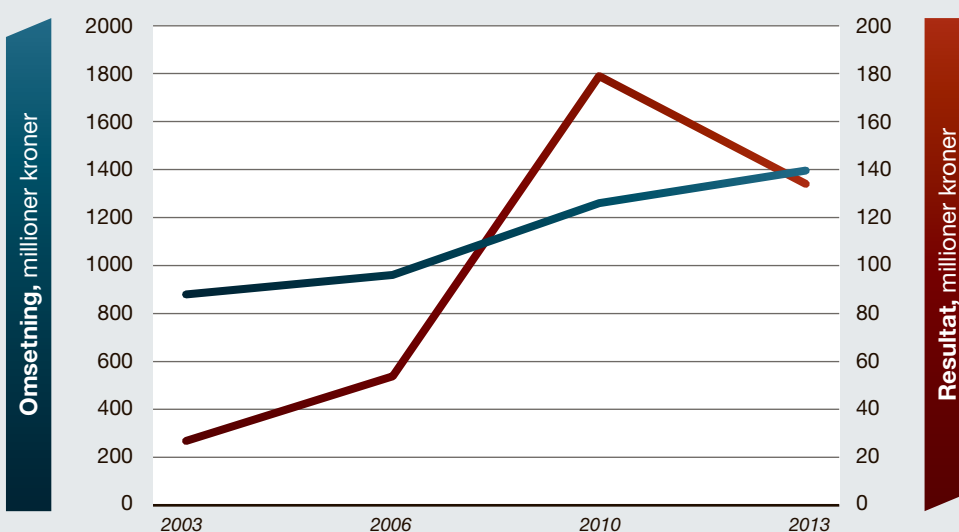
● Faktisk prisøkning ● Konsumprisindeksen (▲ 20,6%)

BI

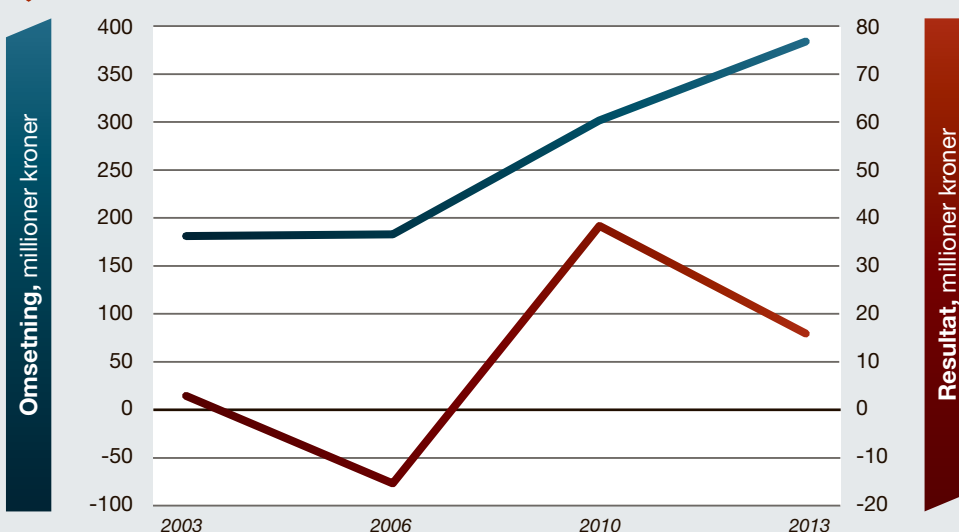
Handelshøyskolen BI - Omsetning og driftsresultat

Kilde: Proff.no

ck

Markedshøyskolen - Omsetning og driftsresultat

Variierende: Ulrikke Grav studerer energi og miljø i bygg ved HiOA. Hun mener nivået på forelesernes tilbakemeldinger er varierende.

Forskningsprogrammet

- På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gjennomfører NIFU i perioden 2012 – 2015 forskningsprogrammet «Kvalitet og samspill – UH-sektoren og samfunnet».
- Formålet med forskningsprogrammet er å belyse kvalitet i høyere utdanning.
- Det ble gjennomført en spørreskjemaundersøkelse blant faglig ansatte ved universiteter og høyskoler i 2013.
- I alt ble mer enn 8 500 trukket ut til å delta.
- 52,5 prosent besvarte spørreskjemaet.

TOTALT UENIGE OM TILBAKEMELDINGER:

Studenter og forelesere på kollisjonskurs

Mens halvparten av studentene mener de får for dårlig tilbakemelding, sier de faglig ansatte seg fornøyd med egen innsats. – Urovekkende, mener NOKUT-direktør.

Veiledning

tekst Stine Stenhaug
foto Helene Kristiansen

Ni av ti faglig ansatte ved høyere utdanningsinstitusjoner mener de gir «klare råd om hvordan studentene bør arbeide for å forbedre seg». Det viser en rapport fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU). 60 prosent av de ansatte mener påstanden om at de gir klare råd, i stor grad stemmer, mens 32 prosent sier den stemmer i noen grad.

Store forskjeller

En tidligere rapport viser at studentene har en helt annen oppfatning. Den store studentundersøkelsen Studiebarometeret, gjennomført av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), viser nemlig at omkring halvparten av studentene mener de ikke får god nok

tilbakemelding.

NOKUT-direktør Terje Mørland mener forskjellene er urovekkende.

– Det er urovekkende at studenter og lærere har så diametralt forskjellig syn. Dette tyder på at det er behov for å bedre kommunikasjon og forventningsavklaring mellom studenter og institusjon, sier Mørland.

Fornøyde ansatte

En av rapportforfatterne bak NIFU-rapporten, Per Olaf Aamodt, mener forskjellen kan være et utslag av forskjellige forventninger til tilbakemeldinger og veiledning. – De ansatte er rimelig fornøyde med sin tilbakemelding. Dette står i kontrast til det NOKUTs studentundersøkelse viser, der studentene er nokså lite tilfreds. Det kan også henge sammen med noe overdrevne forventninger fra studentenes side, sier Aamodt.

Han mener spriket mellom

studentenes og de ansattes oppfatninger kan henge sammen med at tilbakemeldingene ikke oppleves tilstrekkelig solide og relevante for studentene.

– Må tas på alvor

NOKUT-direktør Mørland mener universitetene og høyskolene har en utfordring som må tas på alvor.

– NOKUT har også i tidligere undersøkelser sett at studenter og lærere er uenige om hvor skoen trykker. Årets resultater kan tyde på at lite har skjedd, og at institusjonene nå er nødt til å tenke helt nytt rundt tilbakemeldinger og dialog mellom lærer og student, sier han.

Ulrikke Grav studerer energi og miljø i bygg ved Høgskolen i Oslo og Akershus og har opplevd varierende oppfølging i løpet av sine tre år som ingeniørstudent.

– Det er ikke alle som er like flinke til å tilrettelegge undervisningen og gi gode tilbakemeldinger, forteller hun.

Ola Rydje, leder for Norsk studentorganisasjon (NSO), mener at grunnlaget for de sprikende rapportene handler om kommunikasjonssvikt mellom ansatt og elev, og mener begge parter har et ansvar for å gjøre det bedre.

– Det er åpenbart at veiledning og faglig kontakt ikke er bra nok når vi ser på de frafallstallene vi har. Men både studenter og faglig ansatte har ansvar for å forbedre kontakten med hverandre, sier Rydje.

I universitetsrankingen U-Multirank, EUs storsatsing, som ble lansert tirsdag, var det nettopp frafall norske universiteter scoret spesielt dårlig på.

Trenger avklaring

Fagpolitisk ansvarlig i NSO, Alexander Løtvedt, tror spriket skyldes ulike forventninger til veiledning og tilbakemeldinger i fag.

– Det er behov for en bedre avklaring på hva som forventes av studenter og ansatte ved oppstart av studiet. NSO mener det er viktig at veiledning og rådgiving er tilrettelagt med tanke på studentenes læringsutbytte, dit kommer vi ikke gjennom å henge oss opp i uenigheten.

I rapporten kommer det også fram klare kjønnsforskjeller for hvem som gir flest tilbakemeldinger.

– Kjønnsforskjellen er interessant, det kan se ut til at de kvinnelige ansatte tar et større ansvar enn det mennene gjør, sier Aamodt.

stisten@universitas.no

ARKIVFOTO: HENRIK EVERTSSON

«Årets resultater kan tyde på at lite har skjedd, og at institusjonene nå er nødt til å tenke helt nytt rundt tilbakemeldinger og dialog mellom lærer og student»

Terje Mørland, direktør i NOKUT.

SE IDÉ OG DEBATT
SIDE 10

Fire på plassen

1. Hvordan var studiestart for deg?

Eivind Bakke (21)

HiOA, Fysioterapi

– For meg var det et ganske stort sprang fra idrettslinja til høgskolen. Særlig anatomi er veldig vanskelig.

Caroline Kallevig (21)

HiOA, Fysioterapi

– Ja, det var en stor overgang. Det er veldig uvante fag som man kanskje kunne hatt mer forberedelser i på videregående.

Desmond Veerakathy (22)

HiOA, Maskiningeniør

– Jeg var ganske godt forberedt siden jeg tok meg tre friår før jeg begynte på studiet. Det vil jeg egentlig anbefale de fleste ettersom at det krever motivasjon å ta et slikt fag.

Armin Aladari (29)

NMBU, Master Maskiningeniør, tidligere HiOA

– Det var vanskelig, men det gikk greit. Det vanskeligste var å finne sin studieteknikk. Man blir fort etterlatt til seg selv, så det handler om å gidde.

– Sitter fast i grunnskolepensum

– Hovedproblemet er at enkelte vaser seg gjennom hele videregående og aldri har terpet på vanlig ungdomsskolematematikk. Særlig matte bygger jo direkte på tidligere kunnskaper, og nå sitter vi fast i grunnskolepensum, sier Tomas Syrstad Ruud, studieleder for allmennfag ved ingeniørutdanningene ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

Seks av ti faglige ansatte er misfornøyde med studentenes forkunnskaper ved studiestart. Det viser samme NIFU-rapport som er omtalt i hovedsaken.

Andelen som er «helt enig» i at en stor del av studenter mangler tilstrekkelige forkunnskaper, er størst innenfor teknologi og nest høyest i medisin og helsefag.

Ruud mener at studentene som kommer inn, kan for lite av

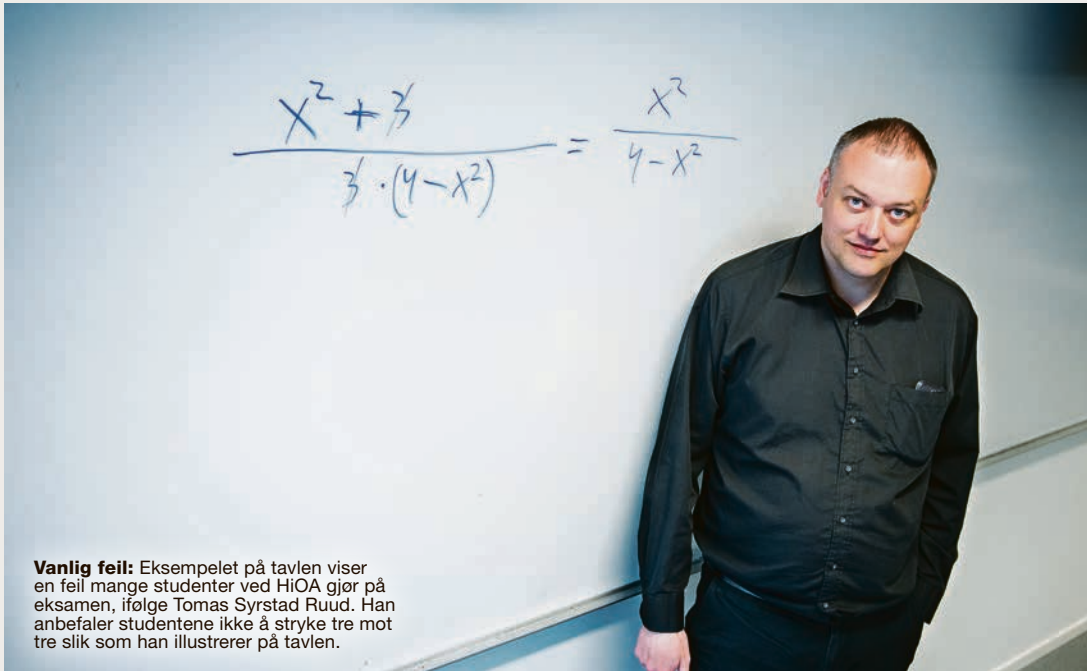
de grunnleggende matematiske kunnskapene som skal til i en ingeniørutdanning.

– Utfordringen ligger særlig i grunnleggende matte, hvor noen studenter sliter med noe så enkelt som brøk. Og da blir mye av poenget med utdanningen borte, sier Ruud.

Han mener kunnskapsbarrieren skaper utfordringer for institusjonen ettersom de bruker for mye tid og ressurser på å repetere det grunnleggende studenter burde kunne fra før.

– Hvis foreleserne kunne brukt mindre tid på det grunnleggende, kunne vi fått en dypere faglig forankring. Akkurat nå kan man si at det går utover studie-kvaliteten til ingeniørutdanningene ved HiOA, sier Ruud.

stisten@universitas.no

Vanlig feil: Eksempelet på tavlen viser en feil mange studenter ved HiOA gjør på eksamen, ifølge Tomas Syrstad Ruud. Han anbefaler studentene ikke å stryke tre mot tre slik som han illustrerer på tavlen.

TOÅRIG STUDIUM I
FOTOKUNST.
LØPENDE OPPTAK.
OSLOFOTOKUNSTSKOLE.NO

OSLO
FOTO
KUNST
SKOLE

Raser mot regelvra

Universitetsstyret ved UiO bryter eget valgreglement for å hindre nytt rektorvalg. – Et tegn på at valgets tid er over på universitetet, sier rektors tidligere motkandidat Torkil Vederhus.

Rektorvalg

tekst Jenny Tenmann
foto Birte Nystad Magnussen

– Jeg syns det er utrolig rart at de går aktivt inn for å bryte reglementet, bare fordi det ville vært ubeleilig for rektoratet at de ikke ville ha fullført programmet sitt, sier Tobias Langhoff, som stilte som Torkil Vederhus sin viserektorkandidat ved fjorårets rektorvalg ved Universitetet i Oslo (UiO).

Forrige uke ble det klart at Ruth Vatvedt Fjeld trekker seg som prorektor ved UiO. I valgreglementet står det at dette skal føre til nytt valg av prorektor og rektor. Under en uanmeldt ekstrasak på styremøtet 6. mai blåser universitetsstyret i disse reglene – etter at valgstyret har foreslått nettopp å spesifikt fravike valgreglementet.

I stedet innsettes viserektor Ragnhild Hennum som ny prorektor uten noe nytt valg. Prorektor er rektors stedfortreder, og prosessen har blitt belyst i flere saker i Uniforum.

Studentrepresentantene imot

De to studentrepresentantene i universitetsstyret, Eva Holte Enoksen og Ådne Hindenes, var de eneste som stemte imot regelbruddet.

– Stemmegivningen vår var basert på at universitetsstyret må forholde seg til de demokratiske spillereglene ved UiO, sier Hindenes. Også Daniel Sandbakken Nilsen, en av to innstilte til å bli Enoksen og Hindenes' etterfølgere som studentrepresentanter i styret til høsten, mener det rette ville vært å følge vedtektene.

– Jeg er veldig skuffa over måten universitetsstyret har håndtert dette på, sier han og varsler

diskusjon til høsten dersom avgjørelsen kjøres gjennom.

– Da er vi nødt til å diskutere om universitetsstyret skal være helt autonomt, eller ha vedtekter det faktisk følger.

Undergraver universitetsdemokratiet

Torkil Vederhus, nåværende rektor Ole Petter Ottersens motkandidat i fjorårets rektorvalg, mener dette viser at styret ikke har stor nok respekt for valgordningen.

– Denne saken er et tegn på at valgets tid er over på universitetet, sier Vederhus, som opplyser at han ikke er interessert i å stille igjen.

Viserektorkandidat fra 2013 Tobias Langhoff og Gabrielle Gjerdset, leder av studentparlamentet i Oslo, mener saken undergraver universitetsdemokratiet.

– Jeg syns også det er rart at

«Jeg er veldig skuffa over måten universitetsstyret har håndtert dette på»

Daniel Sandbakken Nilsen, innstilt studentrepresentant

viserektoren, som ikke har et valgt verv, kan overta et valgt verv, sier Langhoff.

Gjerdset er kritisk til at styret bare følger spillereglene når det passer for dem.

– Reglene er her for å beskytte universitetsdemokratiet, sier hun.

Knut Heidar, leder i valgstyret, mener imidlertid et nyvalg ville vært en overreaksjon.

– Å fravike et reglement er åpenbart et demokratitap. Men det er, slik situasjonen er nå, mindre problemfylt enn å avbryte det mandatet velgerne ga rektoratet i 2013, sier Heidar. Hans begrunnelse er at et nyvalg, enten det gir et avbrudd i rek-

Mistet integritet: Torkil Vederhus mener universitetsstyret har mistet mye integritet ved å droppe nyvalg.

Hemmeligholdt

– Jeg syns det er veldig sært at saksgangen har vært ukjent for alle til saken ble framlagt for styret på selve valgdagen, sier Langhoff.

Han tror dette kan skyldes at de ville få saken ut av verden uten mye bråk, så de kunne fortsette sitt program uten avbrytelser.

Vederhus syns også det er merkelig at det hastet sånn.

– De kunne tatt det på et senere styremøte hvor det ville blitt ordentlig behandlet.

Skylder på økonomien

I sakspapirene fra styremøtet står det at en ytterligere overveie bak avgjørelsen er at nyvalg er dårlig bruk av universitetsressurser. Både Gjerdset og Langhoff mener at økonomiske hensyn

Hovedpersonen ut mot kronargument

Blant valgstyrets hovedargumenter for at det skulle være forsvarlig å droppe nyvalg, er at det ikke var universitetspolitiske grunner til at prorektoren trakk seg. Fjeld selv er imidlertid usikker på om årsakene til at hun sluttet kan kalles «universitetspolitiske», og sier styret ikke har spurt henne om saken.

– Jeg syns universitetsstyret godt kunne kontaktet meg. De tok én side for god fisk. Men det hadde kanskje vært smart av

dem å høre begge sidene av saken, sier Fjeld.

– Da rektor spurte meg om det var en universitetspolitisk grunn, sa jeg at det var uklart hva som lå i begrepet og ba om en avklaring. Det fikk jeg ikke, forteller hun.

Ifølge rektor Ole Petter Ottersen er både universitetsstyret og styret enige med ham i at årsaken ikke er universitetspolitisk.

Fjeld mener det er rart hun fikk så lite å gjøre i en så stor og

viktig stilling.

– Jeg tok det opp med rektor, og det kom ingen endring. Da kunne jeg ikke bruke tiden min der, sier hun.

Det var flere oppgaver Fjeld trodde hun skulle få, som hun aldri fikk.

– Doktorgradsutdanningen var jeg lovet, men fikk ikke det i gavnet, bare i navnet, sier hun.

Det var da rektoratet la fram rapporten om doktorgradsutdanningen uten at Fjeld hadde

noe med det å gjøre, at hun levte erklæringen om at hun ville gå av som prorektor.

– Da skjønte jeg at det var noe som ikke hang helt sammen, forteller hun.

En av grunnene til at hun ikke fikk like mange oppgaver som hun trodde, var at det ble innført en ekstra viserektorstilling rett før hun begynte.

– Viserektoren fikk hele forskningsdelen, som jeg trodde jeg skulle få. Prorektoren før meg

hadde den delen, og de burde vært klarere på at jeg ikke skulle få den delen i så fall.

Fjeld mener hun ble valgt blant annet på grunn av likestilling, og at de trengte en kvinne.

– En viktig del av likestillingsprofilen ble borte når de ansatte en ekstra mannlig viserektor rett før jeg skulle begynne.

Rektor Ole Petter Ottersen ønsker ikke å kommentere Fjelds uttalelser.

king

ikke kan gå foran demokratiske.

Vederhus mener et nyvalg ikke hadde trengt å være dyrt.

– Det hadde vært bedre med et billig valg enn ikke å ha valg, sier han.

Valgstyrelederen er uenig i dette.

– Skal man ha valg, må man ha valg. Man kan ikke gjøre det halvveis, sier Heidar.

jenny.tenmann@universitas.no

Går av: Ruth Vatvedt Fjeld

Farsfigur: Jo Klaveness føler seg yngre av å omgås studentene. – Det å se at de blir til noe og får seg gode jobber, gjør meg veldig stolt. Her er han i det personlige laboratoriet sitt, som ligger vegg i vegg med kontoret.

Patentkonge årets UiO-underviser

Farmasiprofessor Jo Klaveness er den eneste som møter opp når studentene inviterer til fest. Til gjengjeld må de tåle at han retter pekestokken mot dem på forelesning – og kanskje kobler dem med Røkke.

Formidling

tekst Christoffer Gundersen
foto Hans Dalane-Hval

– Du sovner garantert ikke i mine forelesninger. Det skal være en dialog mellom meg og studentene, og jeg går rundt med pekestokken for å velge ut folk. Kan du ikke svare, har vi det litt som «Vil du bli millionær» – du kan få spørre en venn, eller velge 50/50.

Årets vinner av undervisningsprisen ved Universitetet i Oslo (UiO) er Jo Klaveness, som er professor ved Farmasøytisk institutt. Han er utdannet innen farmasi og kjemi og har jobbet i legemiddelindustrien i mange år. På emnet FRM3040 skal studentene selv utvikle nye legemidler.

– Der henter vi inn forelesere fra blant annet Legemiddelverket og industrien, som sier hva som skal til for å komme inn på markedet. Så får studentene utvikle et eget legemiddel i seks uker, basert på et nytt kjemisk stoff. Når de er ferdige, har de gjerne laget og dokumentert hele produktet – inkludert emballasje, forklarer Klaveness ivrig.

– Ofte er ideene så gode at Røkke bare kan putte pengene rett inn, spøker han.

Selv om han blir nedringt og nedrent av studenter, også under intervjuet, har Klaveness funnet tid til å publisere mye. Bare siden

2010 har han vært med på å skrive ti forskningsartikler. Han har også norgesrekord i antall patenter: totalt 150 patentfamilier står han bak, noe som er mest uansett fagfelt.

Ingen motsetning

Det er Studentparlamentet ved UiO som hvert år deler ut undervisningsprisen. Leder av Studentparlamentet Gabrielle Legrand Gjerdset har følgende å si om årets vinner:

– Klaveness inkluderer studentene i undervisninga, og det gjør at man lærer bedre og får et engasjement på faget, og at man tar større del i fagmiljøet sitt.

Gjerdset mener årets pris sender ut et tydelig signal til andre undervisere.

– Han viser at forskning og undervisning ikke trenger å være en motsetning, at de kan gå hånd i hånd. Forelesere som bryter ned barrierer mellom studenter og professorer slik, er de som blir omtalt som gode, sier hun.

I begrunnelsen nevnes blant annet jubileumsfeiringen til Veneficus, studentforeningen på farmasi ved UiO. Der var Klaveness den eneste faste ansatte som møtte opp.

– Jeg er ikke den som møter opp på alle studentfestene, men det sosiale hører også med. En skal ikke ta seg selv så høytidelig som akademiker. Samtidig er det

viktig at de forstår at det er jeg som eier pekestokken, sier han lattermildt.

– Studentforeningen inviterte meg igjen nå på 17. mai til frokost. Men det tror jeg dessverre jeg må stå over.

Videreføre kunnskap

Koblingen med næringslivet er viktig i emnet som sikret Klaveness prisen. Legemiddelindustrien har selv uttalt at nettopp dette faget sørger for at farmasøytter fra UiO skiller seg markant fra kandidater fra andre utdanningsinstitusjoner.

– Mitt mål er å gjøre UiO til det beste stedet å studere farmasi, og da kan vi ikke være redd næringslivet. Universitetets systemer sikrer at ting går redelig for seg. UiO og et stort internasjonalt legemiddelkonsern kan slik skape vinnvinn-situasjoner ved å spille på lag, sier Klaveness, som gikk tilbake til UiO for et professorat etter å ha jobbet som forskningsdirektør i Nycomed i mange år.

Som andre professorer synes han forskningen er attraktiv, men undervisningen er også et hjertebarn.

– Selv var jeg en helt normal student, slik at jeg som professor skjønner hva som er vanskelig i faget. Jeg vet hvor skoen trykker, kan du si. Nå vet jeg at det nok ikke blir noen Nobelpris, så da vil jeg gjerne videreføre mine evner. Studentene inspirerer meg til det, sier Klaveness.

– Det er mer prestisje å drive med forskning, så da er det gøy at det gis ut priser for også å prioritere undervisningen.

Studentenes mann

– Klaveness er en av de mest sentrale figurene som er i farmasien

i Norge, så vi er privilegerte som får ha ham. Han utfordrer oss til å tenke nytt og være kreative med kunnskapen vår, sier Stian Holm Skjelberg, formann i farmasistudentforeningen Veneficus.

Skjelberg forteller at Klaveness er spesielt opptatt av industride-len i faget, og at han alltid påpeker hvilke områder som er «up-and-coming» innen farmasien. Hans undervisningsstil er også anerkjent blant studentene.

– Han forklarer det komplekse i faget vårt på en enkel måte, gjennom bruk av humor og anekdoter. Som da han fikk en hudlidelse og lagde et legemiddel selv for å bli kvitt det, sier Skjelberg.

Men det å kjenne så mange studenter har også sine ulemper, kan Klaveness avsløre.

– Hadde jeg for eksempel brukt Viagra, er det nok ingen apotek i Norge jeg ville ha besøkt, for jeg risikerer å støte på studentene. Da måtte jeg dratt på harrytur til Sverige, ler prisvinneren.

c.s.gundersen@universitas.no

Årets underviser ved UiO

■ Studentparlamentet premierer hvert år god undervisning gjennom en egen undervisningspris på 10 000 kr.

Personen eller enheten skal ha:

■ Gjort en ekstra innsats for å stimulere god læring,

■ Jobbet for nyskapning i undervisningen,

■ Sørget for at nyskapningen har en effekt utover enkeltpersonen eller enhetens eget område,

■ Økt det faglige engasjementet til studentene,

■ Samt fått resultater av god undervisning.

debattredaktør: **Thea Storøy Elnan**
debatt@universitas.no 479 64 336

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT Si din mening på universitas.no

Et rettferdig utvalg

« Dette var skuffende! Jeg er student og vil handle fairtrade! Enhver kantine med respekt for seg selv (og andre) tilbyr DIVINE-sjokolade til fairtrade-kaffen! **KJERSTI HOLDEN**

« Dette er et skritt i totalt gal retning. Vi trenger bredere Fairtrade-utvalg, ikke å miste valget! Vis at dere bryr dere om internasjonal handel og gode levekår for dem som dyrker maten vår, få Fairtrade inn igjen. **Kristine**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «SiO kutter i Fairtrade-mat»

Gjeld på stell

« Staten dekket inntil for få år siden halvparten av byggekostnadene for studentboliger gjennom studentboligtilskudd, noe som burde tilsa en maksimal gjeldsgrad på 50 prosent. Det er for meg mildt sagt umulig å forstå at SiO kan ha så høy gjeld. **Tidligere studentpoliti**

« Grunnen til den ekstremt høye gjeldsgraden er at studentboligtilskuddene for byggekostnader må skrives

som lån, siden Kunnskapsdepartementet forbeholder seg retten til å kreve penga tilbake hvis boligene ikke brukes som studentboliger. **Torkil Vederhus**

« SiOs regnskaper er ikke offentlige, selv ikke for majoriteten av studentpolitikere. Mange av samskipnadens aktiviteter er sterkt subsidierte og samtidig skjermet godt mot konkurranse på flere andre måter. Hemmeligholdet kan derfor vanskelig rettferdiggjøres i såkalte «konkurransehensyn». Hemmeligholdets viktigste funksjon ser ut til å være å dekke over dårlig styring. **Tidligere studentpoliti**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «SiO skylder 2,7 milliarder kroner»

På helse løs

« Det er jo i alle fall ikke enklere eller billigere å kreve at disse menneskene som kommer hit bruker litt ressurser for å forstå og tilpasse seg samfunnet de ønsker å bli en del av. **Stine**

« Nå må vi passe på å ikke skille mellom «oss» og «dem», som er et begrepsapparat som ikke passer seg i det nye idealsamfunnet vårt. **Trotsky**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Lærer for lite om innvandrerhelse

« Dette er et skritt i totalt gal retning »

Kristine

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

@supercamilla «Du vil få tilsendt en t-skjorte med logo uten kostnad hvis du består mianst en eksamen.» – 60 studiepoeng i fuglekjennskap fra HiNT <3

12.mai

Kvitter og glede

@silwil UiO synes det var viktig å presisere at vi ikke måtte bruke dop før eksamen. Veit Blindern-folk kan være litt raddiser, altså, men makan

11.mai

Ta en chillpill

@SchwiTwit Titt titt:) #polen #Eurovision

10.mai

#mgpupp

@GabrielleLG Finland: High school green day rock som kunne soundtracka american pie 3. Og så så generisk. Og pappa diggern.

10.mai

#ESCAPE

@Torkil Handling foran ord. Nå må du snart begynne å danse i regnet Spania #nrkmgp

10.mai

Ta opp telefonen og stem på meg

@sigvei Gratistips til alle som skal lage overskrifter om ESC: Stemme (vote) er homofont med stemme (voice) og stemme (være korrekt).

10.mai

#Eurovidsyn

Ukas ord: Å bade, v1, la vann skylle over seg

På grunt vann

ARKIVFOTO: LINE ØRNES SØNDERGAARDEN

Når det endelig kommer en anledning til å legitimere sjølreklame på Facebook, så er det altså bading på lavt nivå som gjelder. Trenden har de siste ukene spredd seg som klamydia i et basseng på Agia Napa. Det eneste lysglimtet med den er at en får inspirasjon til hvem som bør lukes ut av digitale vennelister. For dette badepisset gir meg badetiss.

Går vi ordet bading etter i sømmene, er det enkelte av «stunterne» som kanskje burde revurdere karrieren sin. De har tolket utfordringen på vassent vis, slik at «vading», «vas-sing» og «dupping» i vann har blitt synonymt med å bade. På den andre siden av skalaen har du nordlendingen som syklet uti vannet, med hjelm og hawaiishorts. Hvilke av tilfellene som

topper min hatliste, er umulig å besvare. Nå skjønner jeg endelig hvordan fangene i Abu Ghraib-fengslet hadde det, for denne vanntorturen holder jeg simpelthen ikke ut.

Kanskje er jeg bare bitter for at jeg selv ikke har blitt utfordra. Vi snakker tross alt om en potensiell vann-vinn-vinn-situasjon her: mulighet til å gi en preview av sommerkroppen 2014, å få ytret sitt ønske om at andre skal gi penger til veldedighet, og å få de samme «vennene» til å komme på døra med pils til deg. Vel, jeg kan ikke skryte av førstnevnte, jeg driter i nummer to og pilsen min kjøper jeg sjæl.

Christoffer Gundersen, reportasjeredaktør i Universitas

Økonomistudenter etterlyser mer oppfølging

Studieoppfølging

Truls Oftedal Ellingsen, leder Econa, Handelshøyskolen BI

I februar publiserte Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) resultatene fra den nasjonale studentundersøkelsen Studiebarometeret. Econa – interesse- og arbeidstakerorganisasjonen for masterutdannede økonomer – har sammenstilt resultatene fra de ulike økonomiutdanningene. Resultatet er entydig: Økonomistudentene etterlyser mer tilbakemelding og oppfølging fra skolens side.

« Dette vil kunne bidra til at studentene bruker mer tid på studiene »

Selv om alle læresteder har sine individuelle utfordringer, er det to ting som går igjen hos alle, og som er helt vesentlig for god studiekvalitet. Det er misnøyen med «kvaliteten på tilbakemeldingene på eget arbeid» og «den individuelle oppfølgingen

av studentene». Dette bekreftes også i Econas studentundersøkelse.

Tettere oppfølging av studentene var et av hovedformålene i Kvalitetsreformen. Her ser det ut som man har sviktet. Hvis vi skal forvente økt gjennomføringsgrad og høy kvalitet på kandidatene, må det tas grep på dette området.

Studiebarometeret viser samtidig at økonomistudentene ønsker mer organiserte læringsaktiviteter utover de tradisjonelle forelesningene. Det er et godt utgangspunkt. Ifølge NOKUT er det de studiene med mest organiserte læringsaktiviteter hvor også studentene studerer mest totalt sett. Det er derfor grunn til å anta at ved å øke andre former for organisert læringsaktivitet enn forelesninger vil en kunne heve studentenes totale studieinnsats samtidig som det bidrar til bedre tilbakemelding og oppfølging av studentene.

Økt læringsaktivitet kan være i form av seminar, gruppe uten lærer, prosjektarbeid, feltarbeid, praksisperioder, osv. Dette vil kunne bidra til at studentene bruker mer tid på studiene. Fra vår egen studentundersøkelse vet vi at desto mer tid studentene bruker på studiene, jo mer fornøyde er de.

GRUNNLOVSJUBILEET

Selv om landets kommentariat står ganske fritt til å fortolke mann og mus, er det likevel janteloven, og ikke Grunnloven, som råder over ytringsfriheten.

Kommentarfelttrollets 17.mai-tale

Kronikk

Eivind Trædal, skribent i Manifest
tidsskrifts grunnlovprosjekt

For to hundre år siden samlet eidsvollsmennene seg for å lage en grunnlov for Norge. Det var ikke lett for dem å samle seg, for på denne tida var det enda dårligere veier enn i dag, selv om det så klart ikke var noen som hadde tenkt på å sende alle pengene våre til Afrika for å gi *dem* veier mens vi sliter med eldre og våre egne problemer her hjemme, det er helt HØL I HUET. Uansett, de fikk samla seg i Eidsvoll, og de skreiv Grunnloven som vi har i dag. Og der sto det mye bra. For det første sa de med en gang at Norge er fritt, uavhengig og udelelig. Så er det paragraf nummer to: Norge er et kristent og protestantisk land. Det er det ikke lov til å si i dag. Hvis den hadde blitt laga i dag, hadde vel Stoltenberg sagt at vi måtte si at det var et islamsk land også. Men det er det vel ikke lov til å si i dette landet.

Vi sier grunnlovsmennene, og det er fordi det bare var menn der, for dette var før det blei forbudt å være mann. Som vi vet er det ikke lov til å være mann lenger. Det sa Gro Harlem Brundtland. Det hadde kanskje vært noen bra damer i grunnlovsforsamlinga i dag, som tør å ikke være så jævlig politisk korrekte hele tida. Da tenker jeg på Hanne Nabintu Herland. Men på den annen side kan vi jo lure på om det ikke er greit å ha noen steder hvor menn får være menn. Nå er det jo damer overalt, kan man få inntrykk av, og gutta må få lov til å blåse ut og være menn og slappe litt av, som for eksempel i grunnlovs-

forsamlinger. Men det er vel ikke greit ifølge sånne folk som Audun Lysbakken, som ga alle pengene våre til sine militante venner i «jenteforsvaret.» Hva skjedde med forsvaret egentlig? Den siste bastionen der vi menn kunne få utløp for frustrasjonen over oppførselen til alle de frigide sex-hatende løsslupne horene som mange damer i dag har blitt, har også blitt invadert av Ottar-gjengen. Det er ikke lov til å være mann der heller, og snart blir det hijab-påbud for begge kjønn. Men det får jeg vel heller ikke lov å si.

Det som er rarest for oss i dag, er at det ikke står noe om ytringsfrihet i den grunnloven som ble skrevet i 1814. Det er nesten ikke til å fatte når vi tenker på hvor viktig ytringsfrihet er i dag. Det er jo mulig å tenke seg at de rett og slett ikke turte å ha det med, for det koster mye. Vi kan se at ingen av grunnlovsfedrene turte å tegne en Muhammed-tegning noe sted i Grunnloven. Vi vet faktisk ikke om noen norske aviser som trykket Muhammed-tegninger i løpet av hele 1800-tallet. Noen ting går framover, men stadig er mange norske aviser for feige. Etter at AKP-ml bytta navn til Norsk Journalistlag, er det bare små lommer av fri presse i Norge, men den som våger å påpeke det, vil kjapt få oppleve ytringsansvarets lange arm.

Grunnloven var Norges gjenoppvåkning. Vi hadde vært 500 år under danskene. Så var vi altså 90 år til under de politisk korrekte sven-skenes skrekkregime, og fem år gikk med til nazistene. Så starta okkupasjonen av innvandrere sånn cirka fra 70-tallet. Til sammen har vi kanskje vært et fritt land i omtrent 60 år til sammen, og da er jeg veldig sjenerøs, for mye av tida var vi under sosialiststyre, og vi

vet hvordan det fungerer: det er ikke lov å si hva du mener, alle som lykkes, blir straffa av jantelov og høye skatter, og pengene blir gitt til byråkrater som bare vil gjøre det umulig å bygge plutting ved huset.

Jaja, dere skjønner tegninga. Grunnloven er to hundre år, men den er ikke perfekt. Den bør stadig forbedres om vi skal klare å overleve som land. For å fremme et beskjedent forslag, så burde kommentarfeltet grunnlovsfestes bedre. Vi ser at stadig flere nettaviser krever at folk står fram med fullt navn og følger deres diktatoriske regler for å få lov til å si noe. Med en gang man kaller en spade en spade og muslimer terrorister og feminister feminazier og LO-sjefen for Bilderberger, så blir man knebla som i det gamle nazi-Tyskland eller Sovjetunionen, som *raddisene* på venstresida elsker mer enn noe annet. Retten til å snakke sant og rett fra levra uten å måtte henges ut offentlig foran hele verden kan ikke skilles fra ytringsfrihetene for øvrig. Men sier man sånt, blir man raskt knebla.

Det er vel mange som lurar på hvorfor jeg tør å si dette her, under fullt navn. Den deprimerende sannheten er at jeg ikke orker å flykte eller gjemme meg lenger. Når transkripsjonen av denne talen publiseres på Document.no, kommer Marie Simonsen sannsynligvis personlig på døra med arrestordre fra AUF-kabalen som egentlig styrer dette landet. Dette er kanskje den siste gangen jeg sier alt det det ikke er lov til å si her i landet. Men det er det vel ikke lov å si.

Delta i debatten, skriv til oss:
debatt@universitas.no

omverdenredaktør: **Sverre Olav Trovik**
sverreot@universitas.no 980 66 684

OMVERDEN

Skal relansere Irak som akademianasjon

IRAK: Ali al-Adib, Iraks utdannings- og forskningsminister, har lagt fram en plan om å bygge 13 nye universiteter og 28 nye høyskoler i Irak, melder The Conversation. Planen skal være støttet av UNESCO, Verdensbanken og UNICEF. I tillegg til dette ble en femårig plan om å gi 10 000 irakiske studenter stipender for å studere utenlands lansert i 2012. Begge disse to tiltakene handler om å relansere Irak som akademianasjon.

På 1960- og 1970-tallet hadde Irak et av de beste utdanningssystemene i Midtøsten, med flere anerkjente universiteter. Et drøyt tiår etter den amerikanske invasjonen er situasjonen en annen. Problemer med infrastruktur, akademisk hjerneflukt og manglende midler har spilt en stor rolle i svekkelsen av den irakiske universitetssektoren.

FOTO: SALAM PAX / FLICKR.COM

Universitetet i Bagdad: Et av universitetene som har merket følgene av den amerikanske invasjonen.

Antihomofililov s

FOTO: GLEN FAWCETT / DET AMERIKANSKE FORSVARSDEPARTEMENTET

Kontroversiell lov: Det spørs hvor mange flere besøk i Pentagon det blir for president Museveni. USA «vurderer» nå forholdet til Uganda. Det har de gjort siden loven ble vedtatt.

Ugandiske studenter risikerer nå fengsel for å ikke tyste på sine homofile venner. – Både de homofile og langt flere har mistet friheten sin, sier en av dem til Universitas.

Uganda

tekst Benedicte Elisabeth Bjerknes
foto Hans Dalane-Hval

– Min venn som er homofil, tvinges til å leve et annet liv. Han er redd for å bevege seg ute, sier Solomon Muganzi (25), bedriftsøkonomistudent ved Uganda Christian University i byen Mbale. Han er en av de ugandiske studentene som har våget å engasjere seg i demonstrasjoner ved universitetet mot landets nå tre måneder gamle antihomofililov. Muganzi forteller at det ikke er enkelt.

– Vi har hatt demonstrasjoner

på skolen, men vi må være forsiktige. Det er veldig farlig. Politiet kan komme, og da kan vi være riktig ille ute.

Generell støtte i befolkningen

24. februar i år signerte Ugandas president Yoweri Kaguta Museveni (69) antihomofililoven, i mediene også kjent som «kill the gays bill». Mange homofile har nå gått i skjul og planlegger å forlate landet.

– De homofile og langt flere har mistet friheten sin. De får ikke være den de er, sier Muganzi.

Muganzi forteller at mange ugandere er glade for at loven ble

vedtatt, men at det er forskjeller mellom unge, utdannede og eldre.

– Flere unge jeg har pratet med, som går på universitetet, vet mer om menneskerettigheter, og de mener at loven ikke er riktig.

Likevel er det mange unge som støtter loven.

– Uganda er et veldig religiøst land, og mange føler at homofili er «ukristent», sier Muganzi.

I smørøyet da det smalt

Bachelorstudent i utviklingsstudier Karoline Bøhm (25) ved Universitetet i Oslo har nylig kommet tilbake fra fem ukers feltarbeid i Uganda.

– Hvordan var det å være i Uganda

da loven ble signert?

– Man går ikke nedover gata og opplever homofililoven, men rett etter at den ble signert så vi en gjeng med bodasjåfører (motor-sykkelsjåfører) på vei ned til byen med balltre, som sa at «nå skal vi ta de homofile».

Bøhm trodde lenge at loven ikke skulle bli vedtatt. Hun forteller om en generell uvitenhet om homofili i Uganda.

– Da jeg spurte en vanlig taxi-sjåfør, ble det raskt tydelig at han ikke ante hva homofili var. Noen trodde det var smittsomt, andre trodde det var rettet mot barn.

Utviklingsstudenten får støtte fra afrikaekspert og forsker ved

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI), Morten Bøås. Han forteller at de på landsbygda ikke har et språk for å snakke om homofili, og tror helt klart at homofile ikke har fått en lettere livssituasjon etter innføringen av loven.

– Men det er naivt å tro at man kan tvinge gjennom en holdningsendring om at ugandere skal akseptere homofile, sier Bøås.

Straffer «hjelpere»

I det signerte lovvedtaket er dødsstraff blitt fjernet og erstattet med livstid i fengsel (se faktaboks). Loven går enda lenger enn lovverket fra kolonitiden i å kriminalisere homofili.

Ny plan mot seksualisert vold

USA: Det hvite hus lanserte forrige uke en ny handlingsplan mot seksualisert vold på amerikanske universiteter, melder TIME. Planen innebærer blant annet nye nasjonale retningslinjer for håndtering av påstander om seksualisert vold og en strategi for i større grad å få studenter til å blande seg ved mistanke om seksualisert vold.

– Høyskoler og universiteter må

ta inn over seg fakta om seksualisert vold. Vi kan ikke lenger late som om det ikke eksisterer, sier visepresident Joe Biden i en uttalelse.

Gjennom de siste tre månedene har et utvalg oppnevnt av Det hvite hus jobbet for å utarbeide planen. Utvalget har blant annet vært i kontakt med over 2000 personer – blant dem ofre, pårørende og hjelpegrupper.

FOTO: JAMEZ42 / WIKIMEDIA COMMONS

Demonstrant: En student konfronterer Nasjonalgarden. Nå har de venezuelanske studentene gått til angrep på sine egne universiteter.

Angrep universiteter

VENEZUELA: Flere universiteter ble forrige uke offer for de pågående demonstrasjonene i Venezuela, melder venezuelanalysis.com.

I byen San Cristobal, hvor opprøret startet, påførte maskerte opprørere byens universitet store materielle skader. Stoler og pulter ble ødelagt, og demonstrantene blokkerte gater med brennende søppel, samt gikk til angrep på boligen til

prorektoren. I byen Lara ble et universitetsbibliotek påtent. Motivet bak hærvirket skal være å hindre universitetene i å ta opp igjen undervisningen. På den måten vil man opprettholde protestklimaet mot den sittende president Maduro.

Over 40 personer har nå blitt drept og 800 skadet i uroen som har preget landet de siste månedene.

prer frykt

Antihomofililoven i Uganda

- Loven ble for første gang foreslått i 2009 av parlamentsmedlem David Bahati.
- Det internasjonale presset har vært enormt og flere menneskerettsorganisasjoner har vært kraftig på banen.
- Mange land, deriblant Norge, har hatt store innsigelser mot loven og truet med å holde tilbake bistand. Flere land, med unntak av USA, har fulgt opp disse truslene.
- 24. februar 2014 signerte Ugandas president Yoweri Kaguta Museveni loven.
- Museveni har sittet som president siden 1986. Han endret den ugandiske grunnloven slik at han kunne sitte enda lenger, og forbød i en periode andre partier.
- Loven gir 14 års fengsel for homofili. Ved «gjentatte lovbrudd» kan man få livstid i fengsel.
- Loven kan også gå opp til syv år i fengsel til mennesker som kjenner noen som er homofile, uten å si ifra innen 24 timer.
- Menneskerettsorganisasjoner anslår at det er ca. 500 000 homofile i Uganda av en befolkning på ca. 36 millioner.

«Dette var en mulighet for Museveni til å si fra til Vesten at 'dere kan ikke kontrollere hva vi gjør'»

Karoline Böhm, bachelorstudent i utviklingsstudier

Utviklingsstudent: Karoline Böhm, bachelorstudent i utviklingsstudier ved Universitetet i Oslo (UiO), var i Uganda da loven ble vedtatt.

– Loven påvirker også langt flere enn de homofile, sier nylig hjemvendte Böhm.

– I den nye loven er det forbudt å «promotere» homofili. For ikke å snakke om at man ikke kan rette opp i misoppfattelser om homoseksualitet.

Organisasjonsarbeiderne som jobber med hiv/aids, er også spesielt utsatt fordi de har mye med LGBT-grupper å gjøre (lesbian, gay, bisexual, transgender). Det nye lovforslaget straffer nemlig de som bistår, veileder eller vet om homofile, med inntil syv år i fengsel.

Bistand som politisk middel

Böhm skriver bacheloroppgave om menneskerettigheter som betingelse for bistand. Flere land, deriblant Norge, har nå kuttet bi-

standen til Uganda som et resultat av menneskerettsbrudd.

– Uganda klarer seg ikke uten bistand, slår Böhm fast.

Hun forklarer at det er mange ulike aspekter ved Musevenis valg om å signere loven.

– Museveni anklager Kerry, Obama og USA for å drive kulturell imperialisme. Dette var en mulighet for Museveni til å si fra til Vesten at «dere kan ikke kontrollere hva vi gjør».

En ytterligere teori er at Museveni ikke er ferdig med den 28 år lange presidentkarrieren.

– Dette kan være pur valgkamp for valget i 2016. Det er for første gang på lenge noen reelle motkandidater, og han hadde nok tapt ekstremt mye på ikke å signere loven, sier Böhm.

Afrikaekspert Bøås forklarer at fokuset på homofililoven har

kommet president Museveni til gode, heller enn de homofile.

– Dette var en debatt som passet Museveni utmerket fordi det nettopp tar fokus bort fra andre ting.

Mange spekulerer nå i om Museveni og det ugandiske parlamentet ser mot Kina for økonomisk støtte.

– Hvorfor skal du høre på Norge, Danmark eller USA når du kan få penger fra Kina uten betingelser om demokratibygging og menneskerettigheter? spør student Böhm retorisk.

Universitas har ved gjentatte anledninger vært i kontakt med Ugandas ambassade i København for en kommentar, men ambassaden opplyser at de ikke har anledning til å kommentere dette temaet.

universitas@universitas.no

Naken ro

✉ **Melding hjem** fra Tyrkia

Ingri Gudmundsen Berge,
journalist i Universitas

På reise i Istanbul forviller jeg meg en dag inn i et tyrkisk bad, eller *hamam*, i den tro at det venter meg en privat spasesession med en tyrkisk massasje. Så feil kan man ta. En smule stresset og vaklende på treskoene jeg har fått utdelt, faller jeg inn i det dampfylte rommet og innser til min forskrekkelse at jeg ikke er alene. Rundt meg sitter og ligger et titalls andre kvinner, alle i samme ærend: Vi skal vaskes, skrubbes og masseres. Pupper og rumper i alle former og fasonger danser glade om hverandre. Midt i rommet ligger fem jenter i stjerneformasjon og blir knadd av tyrkiske kvinner i badedrakter – som for øvrig er mer av enn på. Hvor skal jeg sitte? Og hvor i huleste skal jeg feste blikket i vrimlelen av nakenhet?

All usikkerhet til tross – etter noen minutter er det som om man suges inn i den naturlige og bekymringsløse stemningen. Det hersker en enorm ro i rommet. Jeg ser på kvinnene, store og små, og føler jeg får kikke inn i et hemmelig fellesskap. Og det mellom moskeene i Istanbul, der kvinner gjemmes bort og dekkes til. I Norge, der oppskrifter på sommerkroppen 2014 dyttes ned i halsen på oss før vi har rukket å spise opp julestrømpe, finnes ikke denne formen for naturlig, avslappet nakenhet blant kvinner.

Etter en stund er det min tur til å ledes inn i stjerna. Den store, smilende tyrkiske dama og jeg forstår hverandre ikke. Likevel får jeg følelsen av at det eksisterer en moderlig relasjon mellom oss. En jevnbyrdighet som får meg til å glemme at jeg faktisk

har betalt henne for å skrubbe min tørre kropp. Tenk om vi kunne møttes slik også i Norge, uten prestisje, avkledd for alle symboler og status – i likevekt som kvinner. Jeg har aldri følt meg så ren og avslappet før. All verdens bekymringer vaskes vekk av den store, nye mammaen min.

Et kor av fnising avbryter mine salige tanker. På sidelinjen sitter en gjeng norske jenter, åpenbart ukomfortable og med håndklærne tett slynget rundt seg. Jeg kan *kjenne* de granskende, tidvis stikkende blikkene deres på meg. Rommet blir kaldere, og dampen liksom stivner i luften. Og jeg, nykonvertert til en mer avslappet livsfilosofi, kjenner jeg blir sint på mine landskvinner, som forurensrer atmosfæren av kvinnefellesskap. Hvorfor klarer ikke vi ellers så liberale nordmenn å kle av oss i et rom der folk i mange hundre år har spankulert rundt uten en tråd? At det viser en mangel på kulturell respekt er én ting, men nesten like urovekkende er den usikkerheten det illustrerer. I prestisjesammenfunnet er kroppen vår en del av regnestykket for vellykkethet. Den må derfor slipes, formes og perfeksjoneres. Resultatet er endeløs konkurranse og en flink pike-epidemi som herjer norske studenter.

Ferieåpenbaringer er som sommerflørter – de pleier som regel ikke å overleve flyturen hjem. Likevel, etter å ha funnet tilbake til gamle rutiner og spenninger i skuldrene, klarer jeg ikke å riste av meg følelsen av at vi kunne trengt et hamam her òg.

universitas@universitas.no

kulturredaktør: **Christoffer Gundersen**
c.s.gundersen@universitas.no 920 82 228

KULTUR

GULLUKE PÅ NEUF

Fra Lama-drama til

Dalai Lama kom, så og snakket om fred da han besøkte Chateau Neuf før helga. Utenfor studentenes storstue demonstrerte flere hundre mennesker mot ham.

Buddhisme

tekst Thea Storøy Elnan
og Mari Mjaaland
foto Patrick Da Silva Sæther

Da Dalai Lama forrige uke besøkte Chateau Neuf for å tale til Oslos studenter, var publikummet inne like ekstatisk som demonstrantene utenfor var rasende. Tibetanernes åndelige leder var bare den første av flere storfine gjester som Kulturutvalget i Det Norske Studentersamfund – med samarbeidspartnere – hadde hanket inn til betongpalasset i løpet av en skarve maiuke.

For Shugden-tilbederne utenfor var det imidlertid bare mannen de kaller for hykler, som var interessant. Gruppen følger den fjortende Dalai Lama rundt hvor enn han reiser, for å demonstrere for sin sak.

– Vi demonstrer mot Dalai Lama, som i 1996 erklærte at han ikke ønsket å være åndelig leder for oss som tilber Dorje Shugden. Hans tilhengere vil gjøre alt han sier og han er dermed ansvarlig for utbredt diskriminering, sier Len Foley, talsperson for det internasjonale Shugden-samfunnet. Hun har fløyet for egen regning fra California for å delta i demonstrasjonen.

– Ligner en sekt

Rundt 2000 mennesker ønsket å høre Dalai Lama tale av helt andre grunner, og køen var lang. En av de som hadde møtt opp, var Alexander Mollan, som studerer juss ved Universitet i Oslo. Han er skeptisk til påstandene fra Shugden-samfunnet.

– Slik jeg har forstått det, er det de sier misvisende. Dalai Lama har sagt at han støtter re-

Dorje Shugden

- Dorje Shugden blir tilbudt som en beskyttelsesånd innenfor en retning av tibetansk buddhisme. Shugden-samfunnet hevder selv at de er omkring fire millioner mennesker på verdensbasis, men flere eksperter betviler dette.
- Dalai Lama har selv sagt at han tilba denne ånden i en lengre periode, men etter å ha studert ånden nærmere kom han frem til at det var en ond demon.
- I 1996 gikk Dalai Lama ut og sa at hans religiøse forelesninger ikke ville være fordelaktig for dem som tilba Shugden. Samtidig ville Shugden-tilhengeres fremmøte på forelesningene, ifølge Dalai Lama, kunne forkorte hans liv.
- I 1997 ble tre munkes som stod Dalai Lama nær, brutalt drept, og det indiske politiet rettet anklager mot Shugden-tilhengere.
- Vestlige tilhengere av Dorje Shugden følger Dalai Lama og ønsker at han aktivt skal trekke tilbake det de kaller bannlysningen av deres beskyttelsesånd. De mener det fører til utstrakt diskriminering.

ligionsfrihet i flere år, også før han gikk av som leder for den tibetanske eksilregjeringen. Dette er en gruppe som ligner på en sekt, og de ønsker å gjøre Shugden til statsreligion. Dalai Lama har tatt avstand fra denne praksisen, sier han.

Lattermild Lama

– Alle under tretti år har et ansvar for å skape en fredeligere verden for fremtiden.

På innsiden av Chateau Neuf var Dalai Lama klar i sin tale til studentene. Han snakket for full-

Kanskje kommer lamaen 2

LAMA-DRAMA: Mens Oslos studenter fikk sole seg i Dalai Lamas glans i sin egen storstue før helgen, har Trondheim-studentene pekt ut 2015 som året hvor de *muligens* får møte ham. I saken «Dalai Lama kanskje til Trondheim» skriver Under Dusk om Venstre-leder Trine Skei Grande invitasjon til Tibets åndelige leder. Det er ISFIT – trøndernes internasjonale studentfestival – som er anlednin-

gen, selv om Grande tok forbehold om at han kanskje ikke kommer akkurat dit. Med andre ord: Han kan ha sagt ja for å være høflig. Allerede spekulerer arrangementskomiteen i om regjeringen vil boikotte igjen. – Det blir en åpen invitasjon til Erna Solberg om et møte. Vi håper også at Børge Brende vil komme på besøk. Dalai Lama har i alle fall lyst å møte dem, påstår ISFIT-president Marius Jones.

Arv trumfer miljø

ARVELIG TRYGD: Personlighetsforstyrrelser, langtidssykefravær og uførepensjon handler mer om hvordan vi er født, enn hvordan vi er blitt. Denne brannfakkelen stammer fra funnene i en ny doktorgradsavhandling i psykologi som Line Gjerde står bak. Hun disputerte med sin oppgave ved UiO forrige måned. Gjerde baserer sitt arbeid på data fra rundt 8000 unge, voksne tvillinger født mellom

stappet sal, hvor spenningsnivået var høyt.

– Universitetet støtter ikke regjeringens valg i ikke å møte Dalai Lama. Vi skal være en *safe haven* for debatt om alle tema, sa rektor ved Universitetet i Oslo (UiO), Ole Petter Ottersen, i sin innledningstale.

Tema for begivenheten var hvilke problemer den kommende generasjonen vil stå overfor, og hvordan vi skal møte utfordringene. En opplagt Dalai Lama tok lett på det stive arrangementet

og fikk salen til å le flere ganger. Bak den uformelle holdningen og de store, tomme ordene var det likevel et alvorstungt budskap den tibetanske lederen ønsket å formidle.

– Det finnes for mange egoister i verden, vi må bli flinkere til å tenke på andres vel i mer langsiktige termer, sier Dalai Lama.

Studenter i dialog

Psykisk helse er også et av temaene Dalai Lama ønsker at samfunnet skal legge mer vekt på.

– Dere lærer jo om fysisk hygiene på skolen, så hvorfor skal dere ikke lære om følelsesmessig «hygiene», spurte han og understreket at god psyke er viktig for et godt liv.

Fire studenter var invitert til dialog med Dalai Lama, blant annet leder for Studentparlamentet ved UiO Gabrielle Legrand Gjerdsset. Hun oppfordret den buddhistiske lederen til å arbeide for at unge får vetorett i politiske beslutninger som angår deres framtid.

1967 og 1979 fra Folkehelseinstituttets tvillingpanel. De har hun koblet opp mot data for sykefravær og uførepensjon. – Det er forsket forholdsvis lite på genetiske og miljømessige bidrag til sykefravær og uførepensjon tidligere. Noen skandinaviske studier er foretatt, men på eldre personer. Ut fra mine funn spiller arv en større rolle i forhold til det som tidligere er antatt, sier Gjerde til Haugesunds Avis.

Nachspiel og Oslo-OL

OL-NACH: På siste dagen av Høyres landsmøte ble OL-striden i partiet tatt opp. Bergens Tidende skriver om Oslo-ordfører Fabian Stang, som fra talerstolen viste til nachspiel erfaringene til Trude Drevland som argument for OL. Stang og Bergens-ordføreren hadde gått og lagt seg tidlig dagen før. Stang sovnet, mens Drevland ble holdt våken av et nachspiel over gangen. Stang sa at hun hadde

to valg: enten hysje på de unge som holdt henne våken, eller bli med på nachspielet. – Trude sto opp og joinet dem i respekt for de opplevelser hun har hatt på nachspiel da hun var ung, sa Stang til Høyres landsmøte. Vi – de unge – skal altså få oppleve OL vi også, siden de færreste av oss husker moroa på Lillehammer i 94. Regjeringspartneren Frp gikk imot statsgaranti til OL på sitt årsmøte.

latterrorama

1 **På besøk:** Dalai Lama gjestet onsdag Chateau Neuf for å tale til Oslos studenter.

2 **Protesterer:** Gruppen Dorje Shugden reiser verden rundt for å demonstrere mot Dalai Lama. I Oslo var flesteparten av demonstrantene av vestlig opprinnelse.

– Aggressiv svertetekampanje

Kristine Vasstveit er stipendiat ved Kulturhistorisk museum og har gjort feltarbeid på tibetanere som har spredd seg til India. Det er her Shugden-tilhengerne nå påstår at de blir forfulgt (se faktaboks). Dalai Lama hevder retningens nærvær vil ødelegge hans helse.

– På bakgrunn av dette vil jeg ikke se bort ifra at Shugdenretningen kan bli diskriminert, skriver Vasstveit i en e-post til Universitas.

– Ut ifra demonstrasjonene i Oslo denne uken synes jeg også vi kan se en aggressiv svertetekampanje i form av bilder og ord som ikke akkurat innbyr til å redusere diskrimineringen mot Shugden-tilhengerne, hvis det er dette som er ønsket.

Vasstveit påpeker at retnings faktiske antall medlemmer

er vanskelig å gi et svar på. De fleste demonstrantene i Oslo i forrige uke var av vestlig opprinnelse, men dette betyr ikke at de var representative for tibetanske Shugden-tilhengere.

– Jeg har ikke sett noen tibetanske Shugden-tilhengere demonstrere i forbindelse med Dalai Lamas besøk eller religiøse forelesninger i India, sier hun.

– Hva tenker du om anklagene om at det er kinesiske myndigheter som står bak?

– Generelt mener jeg at man skal være forsiktig med å si at kinesere står bak all type kritikk av Dalai Lama. Samtidig tror jeg kinesiske myndigheter er kapable til å gjøre mye forskjellig i forsøket på å ødelegge hans rykte og troverdighet. Det vil i så fall tjene kinesisk interesser.

kultur@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Martine Engebretsen Li
foto: Dorte Karlsen

■ **HVEM:** Karen Helene Ulltveit-Moe

■ **STUDERTE:** Master i siviløkonomi, senere doktorgrad i økonomi

■ **NÅR:** 1986–1991, doktorgrad i 1996

■ **AKTUELL MED:** Professor i økonomi ved UiO

Akevittpålegg, pumps og pumpetelt

– Jeg husker jeg bar rundt på tung bagasje, svett og sliten. Jeg begynte nesten å gråte, forteller Karen Helene Ulltveit-Moe (46).

Hun legger hendene for ansiktet og illustrerer tvilen hun kjente første gang hun kom til Tyskland for å studere. Til tross for språkkurs før hun startet ved Universitetet i Mannheim, ble det tøft da Ulltveit-Moe ankom flyplassen i Frankfurt. Der var det kun tysk som gjaldt.

– Heldigvis traff jeg en snill mann som snakket engelsk. Han kjøpte togbillett til Mannheim for meg og fortalte konduktøren hvor jeg skulle.

At Oslo-kvinnen valgte å studere økonomi, kaller hun et ungdomsopprør.

– I min familie er alle jurister, så deres avslørte preferanse var at jeg også skulle studere juss. Jeg ble familiens sorte får, forteller hun seriøst, men med errende blikk.

Vel fremme i Mannheim kom hun i klammeri med lovens lange arm. Hun hadde rotet det til med oppholdstillatelsen og ble sendt rett tilbake til moderlandet.

– Jeg ble skjelt ut på politistasjonen og følte meg så kriminell. Og i lovens forstand var jeg jo også det.

Heldigvis fikk hun komme lovlig tilbake til Tyskland bare dager før studiestart. Noe av det første hun la merke til ved universitetet, var hvor autoritetstro studentene var overfor professorene.

– Jeg husker en venn av meg sa «du» til en professor under eksamen, og da hoppet hele salen i stolen og tenkte: «Gud, nå stryker han!»

Ulltveit-Moe var en pliktoppfyllende student, men hun husker godt de årlige sommerfestene som de ulike studentorganisasjonene arrangerte. Norske

ANSA Mannheim hadde den mest populære.

– Vi fikk inn vintønner fra de lokale vingårdene som vi serverte i enten halvliter- eller literglass. Alle nordmennene var utkledd som vikinger. Og så hadde vi det ingen andre hadde: akevitt.

Etter noen år var universitetet mektig lei av at studentene ble stup fulle på nordmennenes fest og «syke» i flere dager etterpå.

– Vi fikk pålegg om å selge langt mindre akevitt, og så måtte vi betale for at Røde Kors skulle ha pumpetelt utenfor universitetets borggård der festen ble holdt!

Et annet år lånte nordmennene bunader fra Folkemuseet i Norge. De fikk streng beskjed om ikke å rense dem, fordi de måtte spesialrenses hjemme i Norge.

– Mange ble ganske dårlige den kvelden, så pakken med bunader vi sendte tilbake til Norge, så ikke ut i måneskinn, forteller Ulltveit-Moe, legger hodet i hendene og ler så hun hikster.

– Senere fikk vi et strengt brev fra Folkemuseet om at de ikke hadde tenkt til å låne oss flere bunader i fremtiden.

Ulltveit-Moe har et tydelig bilde av seg selv som ung student i et av åttitallets mest populære plagg: snekkerbuksa.

– Det var kjempemoderne, men ikke et veldig flatterende plagg, ler økonomiprofessoren.

Nå som hun hadde egne penger, i form av studielån, kunne hun kjøpe de klærne hun ville. Og da var det særlig én stor moteledenskap som vokste frem. Hun peker mot kontordøren sin, hvor det står mange par sko, i flere farger, høye og lave. Hun har langt flere par enn kollegaene sine.

– Etter at stipendet tikket inn, kjøpte jeg alle de skoene jeg hadde lyst på. Så spiste jeg heller salat og ostemørbrød i månedssvis.

marengbe@universitas.no

GULLUKE PÅ NEUF

Storslått: Maria Aljokhina (Pussy Riot) i samtale med filosof og anerkjent kjønnteoretiker Judith Butler, som var i Norge for første gang.

Mandag gjestet Pussy Riot og den kjente feministiske teoretikeren Judith Butler Chateau Neuf. – Som å få Beyoncé til en velforening i Ytre Enebakk, sier kjønnsforsker.

Storslått i storsalen

Feminisme

tekst Mari Mjaaland
foto Dorthé Karlsen

Rundt 600 personer hadde møtt opp i storsalen på Chateau Neuf for å følge feministsymposiet, som The First Supper Symposium arrangerte i samarbeid med Kulturutvalget ved Det Norske Studentersamfund.

Judith Butler er ansett som en ledende teoretiker innen kjønns-teori (se faktaboks). Med seg hadde hun Rosi Braidotti, som også er en viktig bidragsyter på feltet. De var invitert for å sette Pussy Riots aksjonisme inn i en større sammenheng.

– Å få disse damene til Norge er noe som har blitt prøvd i årevis. Det er som om en velforening i Ytre Enebakk skulle fått tak i Beyoncé til å synge på årsmøte, sier Hannah Helseth, stipendiat ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning.

Arrangementet var en del av The First Supper Symposium, som gikk mellom 10. og 13. mai i Oslo. Symposiet tok for seg feminisme, aksjonisme og *performance* som protestform – presentert ved Pussy Riot og aktivisme i Russland.

Superstjerner

Også May-Len Skilbrei, professor ved Institutt for kriminologi og

rettssosiologi, er entusiastisk.

– Det var stas, og alle var så ivrige. Nadja Tolokonnikova og Masja Aljokhina har jo sagt at Butler og Braidotti har vært viktige for dem i veien mot deres egne feministiske stemmer. Jeg tror alle satt igjen med mer forståelse. Selv om det innad i Pussy Riot hersker en viss uenighet rundt hvorvidt Tolokonnikova og Aljokhina fortsatt kan regnes som medlemmer av gruppa, var det liten tvil om hva publikummet på Chateau Neuf anså de to som.

En annen som satt i salen, var Wencke Fuggeli Mühleisen, professor i kjønns- og medieforskning ved Universitetet i Stavanger. Hun drev selv med performancekunst på 70- og 80-tallet.

– Derfor var det uhyre spennende å høre om Pussy Riots former for feministisk aksjonisme. De har blitt et ansikt for makt, vold og mangel på menneskerettigheter i Russland, skriver hun i en e-post til Universitas.

– Det er ved å ta i bruk overskridende virkemidler i det offentlige rom og å bruke mediene for å spre budskapet om Pussy Riots aksjoner at effekten blir stor, mener Mühleisen.

Høster lovord

Helseth mener arrangørene har gjort en bragd.

– Her har en gruppe kvinne-

lige kunstnere tatt initiativ, uten noen midler til å gjennomføre det. Flere har prøvd å få Judith Butler til Norge. Hun sa ja for første gang fordi hun ble spurt av aktivister og fordi det var Pussy Riot som skulle komme, sier Helseth.

Den fullsatte salen satt stille i tre timer for å høre på foredragsholderne og Butler og Braidotti i samtale med jentene fra Pussy Riot. Rosi Braidotti hentet fram feministisk punkmusikk fra 1980-tallet for å vise at kultur, kunst, estetikk og det politiske henger sammen.

– Judith Butler var svært presis i sin beskrivelse av Pussy Riots erfaringer og engasjement knyttet til manglende rettigheter i russiske fengsler, samt konsekvensene av de nye lovene mot homoseksuelle og skeive, skriver Mühleisen.

– Nesten etter planen

Natalie Hope O'Donnell, kurator og stipendiat ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, er fortsatt høyt oppe etter mandagen. Hun var konferansier på symposiet.

– Jeg har aldri opplevd et slikt publikum i Norge før.

– Hva synes du om foredragsholderne?

– Måten Butler og Braidotti evnet å plassere Pussy Riot i en mer nyansert kontekst var imponerende. Dette er veldig viktig i det som ofte blir et mediesirkus rundt

Judith Butler

■ Judith Butler er en amerikansk filosof og feminist, født i 1956.

■ Hennes arbeider springer ut av konstruktivistiske perspektiver på kjønn, som innebærer at man ser på kjønn som en sosial konstruksjon, at kjønn er kultur, og at det er høyst diskutabelt (i alle fall filosofisk sett) om kjønn har et biologisk fundament.

■ I hennes mest kjente bok, *Gender Trouble*, forsøker hun å forene det konstruktivistiske perspektivet med en mer materialistisk forståelse. For med det rene konstruktivistiske perspektiv forsvinner kropp som realitet, noe som verken er akseptabelt filosofisk sett, og i alle fall ikke for den sunne fornuft.

■ I boken *Bodies That Matter* er dette igjen et prosjekt. Grepet består av å forsøke å innkorporere det materielle i et diskursivt rammeverk. Leserskaren er delt på om hun faktisk har lykket i dette prosjektet.

Pussy Riot, hvor de blir stilt de samme overfladiske spørsmålene gang på gang.

Også arrangørene er fornøyde. Ane Katrine Olsen, presseansvarlig fra symposiet, kan fortelle at det var en spesiell kveld for alle som var med å arrangere.

– Det var stor interesse fra publikum og energinivået i salen var høyt. Vi var nok ikke de eneste

Pussy Riot

■ Pussy Riot er en feministisk punkrock- og protestgruppe fra Moskva, grunnlagt i 2011 av medlemmer av det anarkistiske kunstnerkollektivet Voina. Gruppen består av rundt 11 utøvere, og 15 personer som tar hånd om det tekniske.

■ Kampsakene deres er feminisme, aktivisme, kritikk av Putin og homofiles rettigheter.

■ I februar 2012 avbrøt fem medlemmer av gruppen en gudstjeneste i Moskas største kirke, Frelseren Kristus-katedralen, med sangen «Mother of God, Drive Putin away».

■ Tre av medlemmene ble arrestert og stilt for retten. Nadezjda «Nadja» Tolokonnikova og Maria «Masja» Aljokhina ble dømt til to år i fengsel, mens Jekaterina Samutsevits fikk en kortere dom.

■ Nadja og Masja ble benådet av Putin i desember 2013. I etterkant har Tolokonnikova og Aljokhina startet opp organisasjonen Zona Prava for å bedre forholdene for kvinnelige innsatte i russiske fengsler. Alt overskudd fra symposiet på Chateau Neuf vil gå til denne organisasjonen.

■ I tillegg til å gjeste The First Supper Symposium på Chateau Neuf skal de også besøke Norsk litteraturfestival på Lillehammer og Festspillene i Bergen.

som koste oss.

– Fikk dere det dere ville ut av det?

– Det flyter ikke like lett med tolk, men det var veldig godt å få satt Pussy Riot i et annet perspektiv. Det fungerte bra med kunst og aksjonisme som inngang, før det ble satt i en videre feministisk og politisk sammenheng.

marimja@universitas.no

ANNONSE

Israels president
Shimon Peres er på
statsbesøk 12. og 13. mai.
(Foto: Dragan Tatic)

- Hjertelig velkommen!

Med Israel for fred (MIFF)
ønsker president Shimon
Peres hjertelig velkommen
på statsbesøk i Norge.

Tre ganger statsminister, tre ganger utenriksminister, to ganger forsvarsminister, finansminister og transportminister. Nobelpris-vinner Shimon Peres (90) har vært med i Israels søk etter annerkjennelse og fred helt siden den moderne staten ble opprettet for 66 år siden.

På vegne av alle nordmenn som støtter jødernes rett til sin egen stat, vil MIFF takke Hans Majestet Kong Harald og regjeringen som har invitert Peres på statsbesøk.

Med Israel for fred er en norsk organisasjon med over 6.700 medlemmer. Vi samler venner av Israel med ulik tro og livssyn. Mange nordmenn sitter med et falskt inntrykk av Israel, på grunn av tiår med urettferdig medie-dekning og fortielse av israelernes beste argumenter. Les mer om MIFF på www.miff.no og gi din støtte til infoarbeidet som skaper større forståelse for Israels sak! Ring 41 17 67 80 i dag for å bli medlem! Gavekonto 78770654539

Med Israel for fred

Bestill MIFF-bøkene som gir nye perspektiver

Halvmåne og hakekors, Arabernes og nazistenes allianse er skrevet av to tyske forskere. Viser hvordan nazistenes forsøk på å utrydde jøder i Midtøsten fikk aktiv støtte fra arabisk side.

Israel under lupen, Frimerker som propaganda viser hvordan arabernes holdning til Israel er blitt dyrket fram gjennom tiår med propaganda.

Dobbeltspill, Sviket mot fredsprosessen er en stor samling med sitater fra Fatah-ledere og palestinske medier etc. Viser at palestinerne dessverre ikke blir forberedt på fred med israelerne.

Bestill bøkene på miff.no eller ring 41 17 67 80. Sendes med faktura.

Pris per stykk 298,- + 50,- i frakt
Ved kjøp av 2: Rabatt 100,- og gratis frakt
Ved kjøp av 3: Rabatt 200,- og gratis frakt

NYHET!

Kommer i juni 2014.

anmelderredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

ANMELDELSER

Bøker:

Kolon trenger nye venner

Gruppe 14 er en tilsynelatende tilfeldig sammenrasket mengde tekstfragmenter. Karin Nygård og Bjørn Aagenæs har i den skjønnlitterære antologien samlet en bråte skribenter og «venner» med en eller annen tilknytning til Kolon forlag for å vise hva som «foregår i forlagets omland». Redaktørenes rolle er alfa og omega – de må samle trådene, i alle fall få dem til å spille hverandre opp, for at ikke alt skal ende i et uforløst kaos. Det greier de dårlig.

Mira Berggrav Refsums åpningsnovelle «La Isla Bonita», er en tilbakeskuende oppvekstfortelling som ikke sier annet enn at fortelleren en gang var ung og redd for å være for trang. Novellas fremste effekt er å skape avstand mellom leser og tekst – en avstand som følger med videre i lesinga. Deretter hopper samlinga videre til Refsum og hennes vokalistkompanjong i bandet KUUK, Ragna Solbergnes, og deres diktrapgreie «Hor». Her er det så mye, muligens ironisk, «girl power» og Natt & Dag-kulhet at siste

Gruppe 14

Av: **Karin Nygaard og Bjørn Aagenæs**

Forlag: **Kolon forlag**

rest av nærhet til teksten effektivt vaskes vekk. «Men, fitter la oss synge i kor om hvor mye vi elsker hor, // jeg har stjerner i sikte før jeg skal bli mor, // la meg si det med andre ord.»

Heldigvis finnes det substans også i Kolons landskap, som Jan Kristoffer Dales hverdagsblikk på normale folk utenfor Ring 3 i «Tilflytter». Her mases ikke leseren videre gjennom kaoset, men gis tid og pustetrom. Det holder dessverre ikke til å løfte *Gruppe 14* som helhet, men det bærer bud om at det i alle fall finnes noe å se fram til fra Kolon forlag.

Gruppe 14 ender likevel i en tilfeldig mengde tekst hvor hver del er så løstrevet at redaktørene nesten kunne spart seg forsøket på å knytte dem sammen mellom de halvstive permene.

Petter Fløttum

petter.flottum@universitas.no

Ingen Michelin-stjerne

Ingrid Furre har gitt ut en liten, grå bok på Flamme Forlag. Hun debuterte i 2012 med *Kollektivet*, og dette er dermed hennes andre diktsamling. Coveret gir inntrykk av å være tilsmusset med fettflekker og matrester, det ser ut som den har fast tilholdssted på restauranten tittelen er hentet fra. Det er ingen titler på de enkelte diktene, alt er skrevet i små bokstaver uten tegnsetting, og med kursiv som eneste typografiske virkemiddel. Det gir et vellykket visuelt helhetsinntrykk, som dessverre ikke veier opp for tekstlige mangler. Boken består av korte prosadikt som sammen utgjør en løs historie om en person, dennes mor, jobb og hverdagssituasjoner.

Tilberedningen av mat er den røde tråden gjennom boken, og matbildene er det som fungerer best. «Hun synker // kravler // gisper // hvisker // gulper // gir opp // du vasker henne grundig // kutter henne i passelige biter // koker på svak varme // dekker

Restaurant

Av: **Ingrid Furre**

Forlag: **Flamme Forlag**

det til med håndkle // holder henne varm.» Det er situasjoner fra et liv, beskrevet vekselvis ved første person entall og tredje person entall. Det lavmælte språket kler diktene, og Furre kunne med fordel unngått absurditeter som katter uten ansikter og marsvin som skrelles med potetskreller. Det fremstår unødvendig og forstyrrende og tilfører ingenting. Mange av bildene virker nølende og klønete, og flere dikt kunne vært kuttet for å gi verket en tydeligere form. Det er fristende å kalle *Restaurant* for en «klassisk» Flamme-utgivelse: En fin, men noe intetsigende diktsamling. Likevel er det flott at de hjelper fram nye stemmer som ikke vil kommet til andre steder, og det finnes helt klart et uforløst potensiale i Fures lyrikk.

Mari Mjaaland

universitas@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Das Kapital
10.30: DUO
11.00: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie (til 13.00)
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: O & Jo Show
24.00: Fri Form Radio

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Sirkus
12.00: Snakker ikke norsk
Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur

10.00: Tekstbehandlingsprogrammet
11.00: Historietimen
11.30: Emneknaggen
12.00: Onsdagsdebatten (til 13.00)
19.00: Kveggels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
24.00: Fri Form Radio
Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym

08.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab (til 13.00)
Fredag
06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank (til 13.00)
19.00: Nova Nedstrippa

20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Nova X
23.00: XO HIPHOP
Søndag
07.00: Jazzonen
08.00: Gorilla
09.00: Trigger
10.00: DOKUNOVA
10.30: Radio Folkefest (til 11.00)
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

Tegneserie:

Funklende mørke

«En morgen jeg laget frokost var den bare der. Den sa ingenting». Slik åpner den grafiske romanen *Stumtjener*, og vi blir dratt inn i et univers der vi møter «den» – et uforklarlig mørke.

Den røde tråden – eller sorte, om du vil – i alle de tre historiene, er dette plutselige mørket. *Stumtjener* forteller om en relativt ung mann som kjenner på en uro som vokser og vokser, om en besatt forelskelse hos en kvinne, og om et samfunn som går fra perfekt til fullstendig helvete. Johansen skildrer kaos og uro på en elegant måte: dramatiske pennestrøk, svarte bobler og ingen farger. Når boken i tillegg visstnok er tegnet rett på papir og uten skisser, blir det hele enda mer imponerende.

Fortellermessig har *Stumtjener* en god rytme og dramaturgi. Samspeillet mellom hva du ser, og hva du leser, er fabelaktig, og måten den novelle-lignende teksten utfyller de mørke tegningene på, beviser på

Stumtjener

Av: **Håvard S. Johansen**

Forlag: **Jippi Forlag**

best vis at tegneserie også er en kunstform. Tidvis blir dessverre «det mørke» og symbolikken for abstrakt, og dermed vanskelig å tolke. Da faller deler av fortellingen gjennom. Men kanskje er det heller ikke meningen å forstå et mørke, kanskje er moralen at det er så abstrakt at det ikke kan fattes uansett.

Selv om du har tre historier å lese, er du uheldigvis fort gjennom. *Stumtjener* står som et elegant og imponerende verk, med en dirrende uro og et kaos så fascinerende vakkert at det er umulig ikke å føle noe etter å ha lest.

Thorbjørn Kringlebotn Borlaug

t.k.borlaug@universitas.no

Jante-loven

Hvem: **Folk i samtiden**

Hvor: **Overalt i samfunnet**

Når: **Så ofte som mulig**

Cecilia Johansen Eriksen, journalist i Universitas **Ukas anbefaling**

Ja til jante

Du finner dem overalt. De studerer kanskje sammen med deg, er naboen din eller brer seg velvillig og nådeløst ut over dine sosiale nettverk. Det er disse som gjør mediejungelen til en safari fra helvete, og som frarøver deg dyrebar tastaturtid. De er blant oss, og har en agenda: å plage andre. De tror at de duger til noe, men det gjør de ikke. Al-

likevel raver de rundt med en sekk fylt til randen av treningsoppdateringer, gode eksamensresultater og bilder av festmåltidet de konstruerte helt på egenhånd. De tror de er bedre enn oss, men det er de ikke. Sandemose skrev kanskje janteloven i 1933, men den er like gjeldende i dag. Du skal ikke tro at du er noe, for da hater vi deg.

Grunn-loven

Hvem: **Gubber på Eidsvoll**

Hvor: **Overalt i pressen**

Når: **Hele tida**

Thorbjørn K. Borlaug, nettredaktør i Universitas **Ukas advarsel**

Grunnlov, schmunlov

Det er lite som er så irriterende som de sakene absolutt alle medier skal dekke på kvalmt mange måter. Dalai Lama, badetrend, og ikke minst Grunnloven. Hva i all verden har Grunnloven gjort bortsett fra å bli gammel som gjør at den fortjener all denne oppmerksomheten? For folk flest har den overhodet ikke spilt

noen rolle, og hvorvidt den skal være på bokmål, nynorsk og eller jus-sk, er da fullstendig irrelevant. Ola Nor-mann bryr seg ikke, han trenger ikke bry seg. Har du for øvrig prøvd å lese Grunnloven? Det er et kjedelig stykke litteratur. Med mindre du studerer juss, selvsagt.

Plate:

Alle bensinstasjoner gleder seg

Singelen på Dina Misunds nye skive er den sukkersøte coun-trylåta «Needs» som hun prøvde seg med i årets norske finale av Melodi Grand Prix. Såpass glad er hun i den at vi får servert to versjoner: en «lang» på fire minutter og en radioversjon på tre minutter. Søtt, simpelt og radiovennlig skal bli gjennomgangstonen på *Nice Distractions*.

Det er ikke stemmen til Misund som er kjip. For den er faktisk ganske bra. Og countrypopen har skapt noen av verdens fineste låter. Men

produktet hennes føles ikke originalt – dette har man hørt før. De fleste sporene er plankekjøring, uten noen over-raskelsesmomenter å bryne seg på. De er countryballader slik du forventer dem, med kraftig kvinnevokal i front og akustisk gitar i bunn. Samtidig er vokalen så dominerende at det ofte er vanskelig å få et helhetsinntrykk av låtene. Slik som på skivas beste låt, «When He's Gone»: en klagete og tight rockelåt, med jagende gitarriff, og en Misund som krever litt for mye plass.

Beslutningsvegrin-gen til artister som Razika og Moddi er noe Misund også lider av – uten sammen-ligning for øvrig. Å blande engelske og norske tekster er i og for seg ikke en dødssynd, men når hun plumper utpå med en cover av Kaizers-låta «Drøm videre Violeta», slutter musikken å være søt. Det positive er jo at plata kan stå som et varsko for andre norske artister som sliter med å bestemme seg for hvilket språk de skal bruke.

Nice Distractions

Av: **Dina Misund**

Plateselskap: **Musikk-operatørene**

Som tittelen antyder, er Misunds musikk fin distraksjon: andreskiva hennes er spekket med låter som du slipper å ta standpunkt til. Det vil for eksempel gjøre at *Nice Distractions* vil gå varmt på landets bensinstasjoner i sommer.

Christoffer Gundersen
c.s.gundersen@universitas.no

Studentvelferd:

Visdomstenner: For mange er visdomstennene et mareritt. Jo lenger du venter, desto verre blir det. Kvitt deg med tenna så raskt du kan! Det er ikke så ille som du tror, skriver vår anmelder som overlevde besøket på Tannlegehøyskolen.

Trivelig munnhuleterror

Det dunker i kinnet, tannkjøttet hovner og det trykker i kjeven. Det er på tide å dra til tannlegen og kvitte seg med visdomstanna.

På Tannlegehøyskolen blir man møtt av to smilende jenter, en assistent og en student. De spør om du har det bra, og om du gruer deg, og forsikrer deg om at alt kommer til å gå helt fint. Du dumper ned i tannlegestolen. Etter å ha skyldt munnen, møtt kirurgen og blitt informert om prosedyren får du høre om komplikasjoner som *kan* oppstå.

Du pakkes inn i grønne papirkleder – først overkroppen, deretter halve ansiktet. Seks sprøyter med bedøvelse er satt, og du tenker på alt som kan gå galt. At du kan risikere å våkne opp med et kinn som henger og slenger. Tårene presser seg på og kirurgen, assistenten og studenten trekker seg tilbake, ber deg puste og ta det med ro,

sier at du ikke må stresse.

– Jeg liker skoene dine, sier assistenten. Den lille avledningsmanøveren gjør at pus-ten normaliseres. Vi er i gang.

Tanna i overkjeven er ute på fem minutter. De går videre til tanna i underkjeven. Udyret som det siste halve året har forårsaket mange vonde stunder. Lyden av metall skjærer i ørene. Så tar de fram boret. Det røsker i kjeven. Du kniper øynene igjen og idet en bit av tanna forsvinner ned i svelget, røsker det enda mer. Når siste bit blir tatt ut, forteller de at de skal skylle, men du kjenner ingenting.

De lamma meg, tenker du.

Tannlegestolen rettes opp. Det som føltes som et evigvarende helvete, har vart i knappe førti minutter. Kirurgen overrekker resepten og studenten gir deg et lite «sur-

Fjerning av visdomstenner

Hvor: **Tannlegehøyskolen**

Tid: **40 min.**

vival kit» med smertestillende, munnskyll, informasjonsskriv og noe som heter «gauze balls». Disse må du bite på resten av dagen for ikke å blø i hjel i munnen.

Dama i informasjonsskranken vinker farvel. På vei ut passerer du en gruppe tannlegestu-denter. Da kommer du på det. Den som har gjort over halvparten av jobben, er student. Du stopper opp, kjenner forsiktig på det hovne kinnet. Du puster lettet ut – nerven er intakt. Paralgin forte'n er skrevet ut. Studentene på tannlegehøyskolen er imponerende profesjo-nelle. Takk for at dere tok dere av Udyret.

Benedicte Tobiassen
benedicte.tobiassen@universitas.no

Kulturkalender

Torsdag 15. mai

Foredrag: Hvem er egentlig årets Abelpriisvinner Yakov Sinai, og hvorfor får han prisen? Førsteamanuensis Arne B. Sletsjoe fra Matematisk institutt kommer til Realfagsbiblioteket og gir en rask oversikt slik at vi kan gå forberedt inn i Abeluka. Det faglige nivået på foredraget vil være tilpas-set bachelorstudenter i realfag, dvs. ikke for spesialisere, men heller ikke uten matematisk symbolbruk.
Realfagsbiblioteket, 15.15

Avgangsutstilling: Kunsthøgskolen i Oslo inviterer til utstilling der vårens avgangs-studenter med bachelorgrad i kunsthøgskolen i Oslo arbeider innen fagområdene tekstil, grafikk, keramikk og metall- og smykkekunst. Utstil-lingen befinner seg både i gallerirommet og i den offentlige sfære og står til 25. mai.
Kunsthøgskolen i Oslo, 18.00

Søndag 18. mai

Har du fått med deg ståheien rundt Kongolandsbyen? Torsdag 15. mai åpner utstillingen, 100 år etter verdensutstillingen i Frognerparken. Som alle store utstillinger på den tiden hadde denne også den vanlige attraksjonen: en «negerlandsby» med et åtti-talls afrikanere fra «Kongo» (i virkeligheten kom de fra Senegal). De skulle bo og leve som om de var i sitt eget hjemland. I forbin-delse med 200-årsjubileet for grunnloven har kunstnerne Mohamed Fadlabi og Lars Cuzner gjenskapt landsbyen. I en tid hvor vi feirer og dyrker oss selv, ønsker de å stille spørsmål om kollektiv hukommelsestap, nasjonsbygging, rasismens evolusjon og norsk «godhet» ved å gjenskape denne glemte begivenheten.
Frognerparken

Mandag 19. mai

Foredrag: Vet du hvordan prostitusjons-markedet i Norge egentlig er? Hvem er de gateprostituerte, og hvem er kundene? Medisinernes seksualopplysning inviterer til foredraget «Prostitusjon i Norge – Et sammensatt marked». Her vil fagkonsulent Ulla Bjørndahl fra Prosjektet avkreffe og bekrefte myter knyttet til den norske gateprostitusjonen.
Store auditorium på Rikshospitalet, 18.30

Onsdag 21. mai

Debatt: Utstillingen «Ja, vi elsker frihet» er UiOs hovedarena for Grunnlovsjubileet 1814–2014. I utstillingens åtte sektorer utforskes frihetens grenser og muligheter. Er vi egentlig frie? Hva er menneskets grunnleggende friheter? Kan frihet define-res? Finnes egentlig individuell frihet i et samfunn? Hvordan står det til med friheten i vår tidsalder? Sentrale spørsmål om frihet drøftes av biolog Dag O. Hessen, filosof Lars Svendsen og idéhistoriker Hans-Jørgen Schantz.
Historisk Museum, 18.00

Gi oss beskjed om arrangementer på epost:
universitas@universitas.no

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

■ Bedre etter var enn føre snar

Regjeringen har bestemt seg for å bevilge 300 millioner kroner de neste tre årene til etterutdanning av politikere.

Tilbake på skolebenken: Kristin Vinje (H) og de andre stortingspolitikere gleder seg til endelig å lære noe igjen. – Dette blir ordentlig gøy. Mamma har lovet meg ny kjole til første skoledag. Jeg håper bare jeg slipper å sitte ved siden av Lundteigen, for han har guttelus. Æsj, sier hun.

– Det er viktig at vi sikrer kompetansen til våre folkevalgte. Derfor vil vi bruke masse penger på å gjøre dem smarte etter at de har blitt valgt inn, fremfor å sørge for at de som blir valgt inn ,har den nødvendige kompetansen fra før, sier Erna Solberg.

Selv om det ikke finnes sikker forskning på effekten av å etterutdanne politikere, mener Solberg at det er helt i tråd med regjeringens ønske om å føre forskningsbasert politikk.

– Grunnen til at det ikke finnes sikker forskning, er at forskerne ikke har hatt noe å forske på. Nå får de oss, sier hun.

– Men er ikke 300 millioner litt mye å bruke på det du selv sier er et forskningsprosjekt?

– Hæ? Jeg hører ikke hva du sier. Det er noe galt med mikrofonen din. Nå går jeg.

■ Gjeld, sier du? De talene er ikke røde, det er bare du som er fargeblind

På tross av rekordhøy gjeldbraker SiO penger som aldri før.

– SiO er godt rustet for å nå målene styret har satt for organisasjonen, sier SiO-direktør Lisbeth Dyrberg.

Grunnet Samskipnadens offentlighetspolitikk, altså ikke å være offentlige, er det ikke kjent hvilke mål styret faktisk har satt seg. Men et anonymt styremedlem som tidligere har vært leder for Velferdstinget, uttaler «off the record» at SiO ønsker mer publisitet.

– Jeg sier ingenting, men Lisbeth har sett veldig mye på Luksusfellen i det siste, sier studentrepresentanten i styret.

Dyrberg selv ønsker ikke å kommentere de mulige målene om å komme på TV.

Trygg økonomi: SiO har full kontroll på sine utgifter, mener adm.dir. Lisbeth Dyrberg. – Underskuddet og gjelden dere har lest dere til at vi har, er egentlig overskudd og penger på bok. Dere har bare holdt regnskapet opp ned, sier hun.

– De fyller alle kriterier for å bli med i programmet: de pusser opp alt som er gammelt, bygger hus de ikke har råd til, krysser fingrene for at staten fortsatt vil betale, og bortforklarer den faktiske gjelden med at den er planlagt, sier Ad notams husøkonom, han skalla fra Luksusfellen.

Vi spør

av Petter Fløttum

Arv eller miljø: Rottefangeri krever helt spesielle evner, tror kommunikasjonssjef på Musikkhøgskolen, Ingrid Sollie. Og så kaster hun ut brannfakkelen «født sann eller blitt sann?» Vi håper virkelig at Harald Eia er på ballen.

Rotter seg sammen

Domus Nova har blitt invadert av juristrotter, men Musikkhøgskolen vil nødig sette sine fløytefolk på saken.

– Hei, jeg ringer fra Universitas. Hvem snakker jeg med?

– Jeg er Ingrid Sollie, kommunikasjonssjef på Musikkhøgskolen.

– Ah. Jeg leter etter noen som kan spille fløyte.

– Det er det mange som kan spille her, både studenter og lærere.

– Jeg skulle også gjerne hatt tak i noen fra Tyskland. Har dere noen tyske fløytespillere?

– Tja, skal vi se. Hvilken fløyte leter du etter? Tverrfløyte?

– Eh... øh... Ikke-spesifisert fløyte.

– Da tror jeg du skal snakke med noen i fagmiljøet for treblås.

– Jeg ringte alle der, men ingen tok telefonen. Så da spør jeg deg vi-

dere, du er jo kommunikasjonssjef. Det har jo blitt oppdaget rotter på Domus Nova, så jeg tenkte at da kunne forskjellige fagmiljøer jobbe sammen for å fikse problemet. Synergieffekter og den slags, vet du. Er det noe dere kunne bidratt til?

– Bidratt med en fløytespiller fra Hameln, for eksempel? Et lite øyeblikk. (Hun snakker med sidemannen, spør etter tysk fløytespiller.)

– Men du, jeg tror du kan svare på spørsmålene mine selv. Dere har jo fløytespillere. Alle vet at fløyte fanger rotter. Har ikke Musikkhøgskolen rottefangeri på pensum?

– Morsomt. Jeg skjønner at dette er til en litt artig sak, men jeg tror ikke jeg er rett person. Det står ikke på noen studieplan, i alle fall. Men det er mulig de skulle

kommet opp og prøvd.

– Som kommunikasjonssjef, tror du det ville vært bra for omdømmet om Musikkhøgskolen hadde spilt ut rottene?

– Jeg tror ikke det har så mye å si for omdømmet. Men om noen greier det, har de veldig spesielle evner. Men det er mulig det må være medfødt, og at det ikke hjelper at vi har det som valgемne på Musikkhøgskolen. Det er litt født sann eller blitt sann.

– Du er kommunikasjonssjef, men har ikke full oversikt over skolen. Vil du vurdere din stilling?

– Haha, nei. Bare fordi jeg ikke kjenner alle studentene?

petter.flottum@universitas.no

Panto

av Thomas Sørlie Hansen

Rebus

av Håkon Sukuvara

HINT: 17. mai er vi så glad i. Send svar til arews@universitas.no.
FORRIGE UKES LØSNING: «Flaks at det ikke er rundkjøringer på femmila.» Hilsen Jon, Magnus, Birkhaug og Monn.

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten
Juniornorgesmestre i quiz

- Den eneste amerikanske presidenten som har sittet to perioder med en annen president imellom har et etternavn som er nesten lydlikt med en tidligere norsk MGP-artist. Hun deltok i 1966. Hva er etternavnet?
- Artisten i forrige spørsmål har også hatt en karriere som politiker. Hvilken ministerpost hadde hun i Brundtland-regjeringen fra 1990 til 1996?
- Blant statsrådene i den regjeringen finner to som senere fikk samme ministerpost i en av Jens Stoltenbergs regjeringer. Hvilke to Ap-politikere er det snakk om og hvilke poster har de hatt to ganger?
- Hva heter barnet Tone Damli Aarberge og Markus Foss fikk for noen uker tilbake? Fornavn holder.
- I den siste tiden har det blitt delt ut seriegull i mange av Europas fotballigaer. Hvem vant serien i England, Tyskland, Frankrike og Italia?
- Hvem har skrevet teksten og hvem har skrevet melodien til «Ja, vi elsker»?
- I nasjonalsangens andre vers nevnes det fire norske konger. Nevn minst to av dem.
- Forfatteren av boka *Den uendelige historie* har et etternavn man også finner i den norske tittelen på boka. Hva heter forfatteren?
- Hva betyr Boko haram?
- De fire første sifrene i det gylne snitt utgjør også de fire sifrene i årstallet da Tredveårskrigen begynte. Hvilket årstall?

- Åse Kleveland/Grover Cleveland
- Kulturminister
- Silbjørn Johnsen (finansminister) og
- Grete Faremo (justisminister)
- Manchester City, Bayern München,
- Paris Saint Germain og Juventus
- Bjørnstjerne Bjørnson og Rikard Nordraak
- Harald Hårfagre, Håkon den gode, Olav
- Michael Ende
- Falsk/vestlig utdannelse/kunnskap er
- Torvald
10. 1618 (1.618)
- Bjørnstjerne Bjørnson og Rikard Nordraak